

Jaarverslag 2022

circulus

Kies voor elkaar.

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1. Verslag van de Raad van Commissarissen over 2022	5
2. Verslag van de directie over 2022	7
3. Jaarrekening 2022	19
3.1 Geconsolideerde balans per 31 december 2022	20
3.2 Geconsolideerde winst -en verliesrekening over 2022	22
3.3 Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2022	23
3.4 Geconsolideerd overzicht totaalresultaat over 2022	24
3.5 Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening 2022	25
3.5.1 Algemene grondslagen voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening	25
3.5.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	27
3.5.3 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat	30
3.5.4 Grondslagen voor het opstellen van het kasstroomoverzicht	32
3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022	33
3.5.6 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022	41
3.6 Enkelvoudige balans per 31 december 2022	43
3.7 Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2022	46
3.8 Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening 2022	47
3.8.1 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2022	48
3.8.2 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening per 31 december 2022	52
3.9 Overige toelichtingen en ondertekening jaarrekening	53
4. Overige gegevens	54
4.1 Statutaire bepalingen omtrent de bestemming van het resultaat	55
4.2 Controleverklaring	56

Aanbieding jaarverslag 2022

Hierbij bieden wij u het bestuursverslag aan van Circulus B.V. over het verslagjaar 2022. Het bestuursverslag bevat, naast het directieverslag, de jaarrekening over 2022. Deze is voorzien van een goedkeurende controleverklaring van onze accountant De Jong & Laan in overeenstemming met artikel 34 van de statuten.

De Raad van Commissarissen heeft de jaarrekening met de accountant besproken en vervolgens goedgekeurd. Wij stellen de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor de jaarrekening vast te stellen en akkoord te gaan met de resultaatbestemming. Ook adviseren wij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders om decharge te verlenen aan de directie voor het in 2022 gevoerde bestuur en decharge te verlenen aan de leden van de RvC voor het over 2022 gehouden toezicht.

Ir. F.A. Spoelstra,

voorzitter Raad van Commissarissen

Voorwoord van de directie

Voor u ligt het jaarverslag 2022. Een bijzonder jaar. De gevolgen van de verschrikkelijke oorlog in Oekraïne werden en worden ook bij ons gevoeld. Bij bedrijf en medewerkers.

We lieten begin 2022 corona achter ons. Een bijzondere periode, waarin Circulus en de medewerkers zich van de beste kant lieten zien. Want: we waren een cruciale sector en zo voelden we dat ook. Dus hield iedereen zich aan de voorgestelde maatregelen: afstand houden, mondkapjes dragen, looproutes volgen op de locaties en het verstandige gebruik van de kantine. Resultaat is dat we geen uitbraken op de werkvloer kregen en dat onze dienstverlening vrijwel ongestoord door ging.

De uitdagingen die de oorlog in Oekraïne met zich meebrachten, waren en zijn wederom heftig. Sterk stijgende prijzen voor energie en inflatie. En ook dit keer zetten we als bedrijf alles op alles om de problemen te ondervangen. Door extra goed te kijken naar onze kosten, te schrappen waar dat mogelijk en noodzakelijk was, te kijken of we onze vrachtauto's door dynamisch inzamelen nóg efficiënter konden laten werken. Dat allemaal samen zorgde ervoor dat we uiteindelijk zwarte cijfers konden schrijven.

Ook voor onze medewerkers zijn de gevolgen van de oorlog voelbaar. Ook zij worstelen met stijgende energieprijzen en dure boodschappen. En hoewel we in 2022 alleen een bescheiden CAO verhoging kenden, hebben we – in nauw overleg met de medewerkers – toch iets extra's kunnen bieden. Weliswaar niet in euro's, maar in aandacht.

Tot slot noem ik hier graag onze Raad van Commissarissen, maar ook onze aandeelhoudende gemeenten. Het is dankzij hun materiele en immateriële support dat in deze financieel uitdagende tijden, we toch de doelen uit de meerjarenstrategie kunnen blijven realiseren. Zo blijft Circulus op koers, als voorloper in duurzaamheid in de meest brede zin van het woord.

We sluiten het jaar af met een kleine plus. Deze plus is gerealiseerd door het stug doorwerken van onze mensen op straat. En uiteraard ook van de mensen op kantoor die hen ondersteunen om het werk zo goed mogelijk te doen. En alle mensen die zelfs zonder 'normaal' arbeidscontract dag in dag uit in de weer zijn om Circulus draaiende te houden.

Al die mensen zijn onze helden en het is dankzij hen dat we dat mooie, sterke Circulus zijn. Een bedrijf om trots op te zijn!

Met die trots bied ik u dan ook graag dit jaarverslag aan.

Lisette Bosch,

directeur

Verslag van de Raad van Commissarissen over 2022

De nadruk in 2022 lag op het inspelen op de geopolitieke ontwikkelingen en de gevolgen ervan voor de bedrijfsvoering. Met name voor 2023 heeft dit naar verwachting nog grote financiële gevolgen, die ook met de AVA zijn besproken. Ook hebben we ons georiënteerd op de post-covid situatie, waarin we door moeilijke tijden zijn gegaan en nu zowel oude routines herstellen als nieuwe routines ontwikkelen, zoals gedeeltelijk thuiswerken. De voortrekkersrol die Circulus speelt in elektrificatie en circulariteit, zoals bijv. bij de totstandkoming van Circulaire Ambachtscentra en betere afvalscheiding, is belangrijk voor de RvC. Ook belangrijk om te noemen zijn de diverse sociale initiatieven die Circulus ontplooit in diverse wijken en de impact die de onderneming daarmee maakt in het sociaal domein.

Ondanks uitdagende externe omstandigheden is in 2022 de uitvoering van de in 2021 vastgestelde Meerjarenstrategie voortvarend ter hand genomen. De Raad van Commissarissen is hierover tijdens de vergaderingen steeds op de hoogte gehouden. Medio juni 2022 heeft de Financiële Denktank aan de AVA verslag gedaan. Ze adviseert om het financiële fundament, dat ligt onder de afspraken rondom de dienstverleningsovereenkomst (DVO) grotendeels ongewijzigd voort te zetten. Elk van de negen aandeelhouders was hierbij ambtelijk vertegenwoordigd. Waar nodig zal deze Denktank ook in 2023 bij elkaar komen.

Circulus voldoet in 2022 voor het tweede achtereenvolgende jaar aan de eisen van een structuurvennootschap. Zodra dit driejaren ononderbroken het geval is, zal voor Circulus BV het structuurregime gaan gelden. De raad heeft zich hierover in 2022 uitgebreid laten informeren.

Samenstelling Raad van Commissarissen

In de aandeelhoudersvergadering van december 2021 is op voordracht van de Raad van Commissarissen de heer M.R. (Max) Daniel benoemd als commissaris. De heer Daniel is gestart op 1 januari 2022 en heeft in 2022 diverse kennismakingsbezoeken afgelegd. De raad is daarmee het gehele jaar 2022 voltallig in functie geweest

De man/vrouw-verdeling is met een verhouding van 60% man/40% vrouw evenwichtig.

De RvC woonde de vergaderingen van aandeelhouders op 30 juni en 15 december bij.

In het verslagjaar heeft de Raad van Commissarissen vier keer in voltalligheid vergaderd, zowel online als fysiek. De auditcommissie is tweemaal bijeengewees en ook de remuneratiecommissie is twee keer bijeengewees. Daarnaast woonde een afvaardiging van de RvC twee keer een artikel-24 overleg van de OR bij. Daarnaast onderhoudt de voorzitter van de Raad regelmatig contact met de algemeen directeur.

Tot slot

De Raad van Commissarissen bedankt de medewerkers en de directie van Circulus voor de inzet in het verslagjaar en de mooie resultaten die in 2022 onder uitdagende omstandigheden zijn behaald.

Namens de Raad van Commissarissen

Ir. F.A. Spoelstra, voorzitter

Corporate Governance

Personalia Raad van Commissarissen

De heer Ir. F.A. Spoelstra, voorzitter, lid van de remuneratiecommissie

Tevens: Projectleider bij de Stichting Waardering en Erkenning Politie; Secretaris van het Landelijk Platform Herinnering WO2; fractievoorzitter PvdA van Provinciale Staten van Gelderland.

- Nationaliteit: Nederlandse
- Geboortejaar: 1962
- Benoemd: 1 januari 2012

Mevrouw drs. P.A.M. Hoog

Tevens: directeur-bestuurder Willemsoord BV, directeur-bestuurder Erfgoed Den Helder, lid Raad van Toezicht Stichting Iris (Voorgezet Onderwijs Zuid-Kennemerland)

- Nationaliteit: Nederlandse
- Geboortejaar: 1968
- Benoemd: 1 januari 2021

De heer drs. H.L.M. Willemsen, secretaris, voorzitter van de auditcommissie

Tevens: Directeur/groootaandeelhouder Willemsen Management B.V. (bedrijfseconomisch adviesbureau) en PSI Holding BV (waaronder Hollarts Plastic Group BV en Helcosol BV).

- Nationaliteit: Nederlandse
- Geboortejaar: 1962
- Benoemd: 1 januari 2012

Mevrouw M. Kool

Tevens: directeur-bestuurder SallandWonen, bestuurslid Aedes en voorzitter Sociëteit De Hereeniging in Deventer.

- Nationaliteit: Nederlandse
- Geboortejaar: 1961
- Benoemd: 1 juli 2021

De heer drs. M.R. Daniel

Tevens: lid raad van toezicht FIER, lid Commissie van Beroep Politie Academie, voorzitter stichting Christian Children, dagvoorzitter congressen/bijeenkomsten, trainer/coach management-teams.

- Nationaliteit: Nederlandse
- Geboortejaar: 1957
- Benoemd: 9 december 2021

Profiel

Circulus B.V. verzorgt het afvalbeheer, verricht taken in de openbare ruimte en is actief in het sociaal domein voor negen gemeenten: Apeldoorn, Bronckhorst, Brummen, Deventer, Doesburg, Epe, Lochem, Voorst en Zutphen. Wij zijn een publieke vennootschap waarvan de negen gemeenten aandeelhouder zijn.

Wij dragen actief bij aan de beleidsvorming en doelen van deze gemeenten op het gebied van afval- en grondstoffenbeheer, het beheer van de openbare ruimte en in het sociaal domein. Het overkoepelend en gemeenschappelijk doel is een duurzame, leefbare regio.

Circulus is een besloten vennootschap zonder winstoogmerk. Wij verrichten onze diensten op basis van een kostprijsmodel. Voor het pakket diensten en de bijbehorende prijs sluiten wij langjarige resultaatovereenkomsten af met iedere klantgemeente. Jaarlijks vindt indexering plaats; eens in de drie jaar herijken we de overeenkomsten.

Kerncijfers

	2018	2019	2020	2021	2022
Verzorgingsgebied (aantal gemeenten)	8	9	9	9	9
Bediende aansluitingen	211.326	213.454	214.653	217.309	218.874
Bediende inwoners	443.234	469.221	471.837	474.058	475.652
Afval en grondstoffen van huishoudens in kg	120	108	102	93	94
buitenruimte wordt uitgevoerd (groen, civiel,	5	5	5	5	5
Gescheiden ingezameld in %	71	74	76	78	75
Scholen met Cleanwise	89	100	114	138	172
Aantal fte in loondienst	286	301	307	313	323
Aantal medewerkers in loondienst	322	324	334	347	357
Sociale werkgelegenheid (activerings- en participatiemedewerkers zonder loonwaarde, inclusief vrijwilligers)	409	316	249	292	314
Sociale werkgelegenheid met loonwaarde	-	101	98	91	93

Wij staan voor optimale dienstverlening voor de juiste prijs. We weten wat we kunnen en we zijn ons bewust van onze maatschappelijke betekenis en publieke rol. We werken met en voor onze gemeenten. Dat doen we open en transparant, gedreven en met passie.

Onze ambitie is een kei in ons vak te zijn en te blijven. Onze verschillende werkterreinen buitenruimte, grondstoffen en sociaal domein zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Deze verbinding maken we zichtbaar en versterken we. Dat doen we met betrokken, enthousiaste medewerkers die zich elke dag inzetten voor het beoogde resultaat: de meest duurzame regio.

Terugblik

Reeds in het jaarverslag 2021 schreven we dat elektrificering een belangrijke rol in ons bedrijf speelt als één van de manieren om invulling te geven aan duurzaamheid en circulair denken. Medio 2022 zijn daarom bestellingen in elektrische tractie geplaatst die eind 2023 geleverd zullen worden. Alle vervangingsinvesteringen vinden in principe plaats met e-tractie, tenzij niet voorhanden. Ook gaven we reeds in het verslag van 2021 aan dat kostenstijgingen een belangrijke uitdaging zouden vormen. We hebben hierop ingespeeld door o.a. een aantal stafposities niet in te vullen en het overall kostenreductieprogramma gedeceideerd verder uit te voeren. Ook hebben we de upgrade van onze kantoorruimte in Apeldoorn om die reden niet uitgevoerd. Verder is er volgens plan hard gewerkt aan de bewustwording rondom kwaliteit van de afvalstromen en zijn we met meerdere gemeenten in gesprek over bijv. circulaire ambachtscentra.

Missie en visie

Wij zien een mooie aantrekkelijke wereld voor ons waarin het prettig is om te leven. Onze beschikbare bronnen benutten we maximaal, voor verspilling is geen plaats meer. We gaan samen voor duurzame, houdbare oplossingen. Een inclusieve wereld waarin iedereen naar vermogen meedoet. We laten de aarde beter achter.

Wij zien onszelf als een organisatie die midden in de maatschappij staat en weet wat er speelt. We zijn een betrouwbare en gedegen partner voor onze gemeenten. We verbinden beleid en praktijk. Dat doen we vanuit expertise. We zijn innovatief en resultaatgericht, voor de korte en de langere termijn.

Strategie 2021 - 2024

Het jaar 2022 stond in het teken van een voortvarende aanpak van de meerjarenstrategie.

Circulus richt zich op de volgende strategische speerpunten:

- We ontwikkelen ons verder als solide partner voor gemeenten, inwoners en samenwerkingspartners.
- We ondernemen initiatieven om nog meer milieuwinst te boeken.
- Met gemeenten en inwoners geven we verder vorm aan een buitengewone leefomgeving.
- We versterken onze rol in het sociaal domein.

Solide Partner

Het zijn van een solide partner is nauw verwerven met de andere speerpunten. Omdat ze een essentieel is in onze strategie, lichten we hier graag enkele gebeurtenissen met onze stakeholders toe. Daarnaast gaan we in op de elektrificering van het wagenpark en materieel.

Stakeholdersontbijt en raadsledenavond

Op 6 oktober 2022 organiseerde Circulus – in navolging van het ontbijt in 2021 – een stakeholdersontbijt. De ochtend speciaal voor relaties, partners en bestuurders startte met speeddates; korte kennismakingen met (het werk van) onze eigen werknemers. Tijdens het ontbijt kwamen op een interactieve manier strategische ontwikkelingen uit onze organisatie langs, belangrijke thema's met meerwaarde voor onze gemeenten en omgeving. Deze varieerden van innovaties in buitenruimte en de impact van ons sociaal werkgeverschap op mensenlevens tot de elektrificering van wagenpark en materieel en het stimuleren van hergebruik en recycling. Circa 90 stakeholders bezochten het ontbijt en dachten actief mee in de tafelsessies. Onze hal aan de Bonaire in Apeldoorn werd voor deze gelegenheid omgebouwd tot een functionele en sfeervolle ontmoetingszaal en aangekleed met onder meer huisraad en servies van samenwerkende kringloopbedrijven.

Deze 'ontmoetingszaal' werd op 11 oktober opnieuw gebruikt voor een speciale raadsledenavond. Na gemeentelijke verkiezingen informeren we (nieuwe) raadsleden graag over onze diensten, over (gemeentelijke en landelijke) thema's die onze dienstverlening raken en natuurlijk de wijze waarop we met gemeenten samenwerken. Vragen van raadsleden en gemeenteoverstijgende vraagstukken stonden deze avond centraal en er was ruimte voor dialoog en uitwisseling. De raadsledenavond werd bezocht door een kleine vijftig raadsleden uit onze negen gemeenten.

Educatie op basisscholen

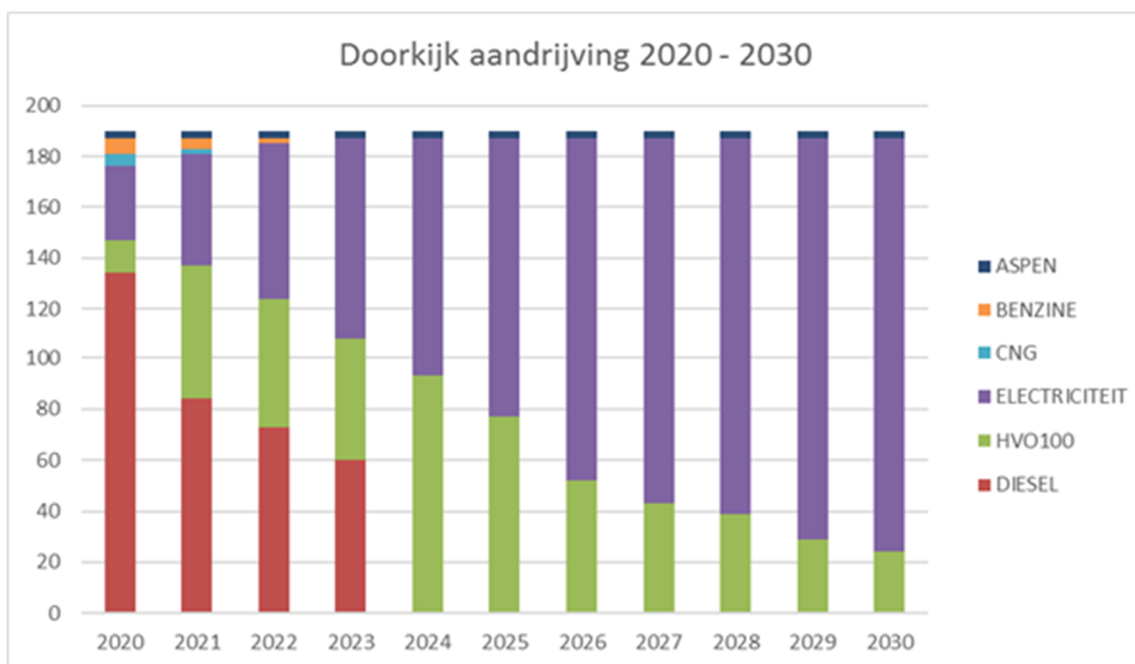
In 2022 sloten ook Apeldoornse basisscholen aan bij ons educatieprogramma **CleanWise**. Daarmee groeide het aantal deelnemende scholen in ons werkgebied van 138 naar 172. In het speelse programma leren kinderen alles over afval scheiden en kunnen daar – net als thuis - actief mee aan de slag. De scholen worden daarvoor ondersteund met een introductieprogramma, lesmateriaal en eventueel fysieke lessen. Daarnaast faciliteert Circulus de scholen met containers en de inzameling van papier, PMD en GFT. Ons werkgebied telt ongeveer 225 basisscholen. Het betekent dat 76 procent van deze scholen nu is aangesloten op het CleanWise-programma en het afval gescheiden via Circulus kan aanbieden. Daarmee vermindert op scholen het aandeel restafval.

Cruise2Reduce, de Rijdende Recyclefabriek. is een samenwerking tussen Circulus en Trashpackers. De bus is eind 2021 geïntroduceerd en toert langs basisscholen. Leerlingen krijgen tijdens een workshop klassikaal uitleg over de toekomst van grondstoffen en gaan daarna zelf bij de 'mini-recyclefabriek' aan de slag. Daarvoor is de bus uitgerust met een shredder, sheetpress, vacuümvormer én spuitgietmachine. Ter plekke zien de kinderen hoe hun plastic afval een nieuw leven krijgt als bijvoorbeeld plantenbak of frisbee. Inmiddels heeft de Recyclefabriek basisscholen bezocht in zeven gemeenten in ons werkgebied en zijn er in tachtig schoolklassen workshops gegeven. De ontvangst van het programma werd bij de scholen en de betrokken docenten geëvalueerd. Circa 97 procent van de scholen ervaart de workshop als positief tot zeer positief. Docenten geven het concept gemiddeld een 8,5 voor bewustwording omtrent afval en een 9 voor het onderdeel 'inspiratie'.

Elektrificering Wagenpark

Voor Circulus (en haar aandeelhouders) is duurzaamheid en circulariteit erg belangrijk. Circulus vervult daarin in de branche een voorhoede-positie, en wil deze ook de komende jaren behouden. Er zijn in 2022 dan ook weer verdere stappen gezet. Er zijn bestellingen geplaatst voor acht elektrische zijladers, al zullen deze door de verlengde levertijden pas in 2023 instromen. Maar ook in de praktijk willen we onze koploperpositie waarmaken: inmiddels realiseren we 11% van ál onze tractie-uren met elektrisch aangedreven voertuigen. Daarnaast zetten we nagenoeg alleen nog elektrisch handgereedschap in. Verder volgen we het eerder gemaakte plan voor de vervangingsmomenten van onze voertuigen tot aan 2030, waarbij we de verwachte, meest duurzame voertuigen kopen die via normale voertuigdealers te koop zijn. In dit ambitieuze scenario zou in 2025 60% van de vloot elektrisch aangedreven kunnen zijn en in 2030 zelfs meer dan 80%. Daarmee anticiperen we op de invoering van een zero-emissie zone in een groot aantal stadscentra per 2025.

Circulus heeft ook in 2022 actief bijgedragen aan de CO2 reductiedoelstellingen die eerder met de aandeelhouders zijn afgesproken. De overstap op de fossielvrije brandstof HVO100, gemaakt van plantaardige afvalvetten, restmaterialen en oliën, draagt daaraan in hoge mate bij. Deze stappen sluiten ook aan bij de doelstelling van het Convenant Duurzame Inzamelvoertuigen, een overeenkomst die Circulus in 2020 heeft ondertekend. In het convenant spraken inzamelaars, leveranciers, opdrachtgevers en het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat met elkaar af in hoog tempo te werken aan verduurzaming van het wagenpark.

Meer Milieuwinst

Circulus investeert als duurzaam bedrijf van negen gemeenten in het afval- en grondstoffenmanagement en in het beheer van buitenruimte. In deze twee domeinen bieden we mensen met een afstand tot regulier werk een (werk-)plek zodat zij zich verder kunnen ontwikkelen. De resultaten die hierin zijn behaald, zijn hieronder beschreven.

Met ons afval- en grondstoffenbeheer sluiten we aan op gemeentelijke en landelijke VANG-doelstellingen. We willen hiermee bereiken dat er minder recyclebaar materiaal in de verbrandingsoven terecht komt en minder vervuiling door stoffen in de deelstromen te realiseren. We richten ons daarvoor op (gescheiden) inzamelen, sorteren en op hoogwaardig hergebruik als product, onderdeel of materiaal. Het uiteindelijke doel is afval voorkomen, zoveel mogelijk gebruikte grondstoffen terugwinnen en ketens te sluiten, liefst regionaal. Ook de grondstofstromen die vrijkomen uit de buitenruimte worden zo hoogwaardig mogelijk verwerkt.

Cirkelwaarde

Het samenwerkingsverband CirkelWaarde speelt in het afval- en grondstoffenbeheer een grote rol. CirkelWaarde is een 'grondstoffenalliantie' van ROVA, AVU en Circulus. CirkelWaarde wil haar doelstellingen voor de ingezamelde stromen van de drie betrokken partners realiseren door kennisontwikkeling, inkoop, informatievoorziening en belangenbehartiging. Er vindt een nauwe samenwerking plaats met marktpartijen, ministeries en kennisinstellingen. CirkelWaarde bestaat uit het Expertisecentrum en het Handelshuis. De opgedane kennis over ontwikkelingen op het gebied van grondstoffen en materialen wordt onder andere toegepast bij marktverkenningen en het opstellen van aanbestedingsdocumenten.

De alliantie onderzoekt projectmatig hoogwaardige(r) verwerkingsmogelijkheden voor de stromen matrassen, luiers, textiel, elektronica, kunststof en bioafval. Naast hoogwaardige recycling speelt daarin ook de ambitie om producten (of onderdelen daarvan) langer te kunnen gebruiken. In een 'E-novation-hub' in Apeldoorn wordt dat samen met hogescholen en partners voor elektronica onderzocht. Ook het sluiten van gezamenlijke verwerkingscontracten voor alle stromen gebeurt onder de vlag van CirkelWaarde.

Er is verder in 2022 gewerkt aan de volgende aandachtsgebieden en thema's:

- Van Afval tot Zeeman. Icoonproject textiel in samenwerking met Zeeman, Enschede Textielstad, Frankenhuis Textielrecycling. Doel: een product ontwikkelen dat is gemaakt van een zo hoog mogelijk percentage gerecycled huishoudelijk textiel. Materiaaltests zijn uitgevoerd, het projectplan is geüpdatet.
- Uptex. Leer- en samenwerkingsproject met Saxion, Aventus, het kringloopbedrijf en de Techniekfabriek partner in Deventer. Doel: onderzoek naar hoogwaardig hergebruik van niet-herdraagbaar textiel, gekoppeld aan onderwijs en sociaal werk. Uptex zal als textielwerkplaats een plek krijgen in het geplande circulaire ambachtscentrum.
- E-novation Hub. Diverse onderzoeken, onder andere naar het innameproces van wasmachines en de mogelijkheden voor levensduurverlenging, hebben nieuwe inzichten opgeleverd. Deze worden in de eerste helft van 2023 verwerkt tot een eindrapportage.
- Proef PVC opblaasproducten. De gescheiden inzameling op diverse locaties van CirkelWaarde-partners was zo succesvol dat dit landelijke media-aandacht opleverde. De proef zorgde voor meer inzicht in volumes, logistiek en verwerking.
- Nieuwe rapportagerichtlijn CSRD. Aan de hand van een inventarisatie is vastgesteld welke informatie CirkelWaarde-partners nodig hebben om te kunnen sturen op impact.

Afvalscheiding

De ontwikkeling van afval naar grondstoffen kende in het hele werkgebied een terugval van 78% naar 75%. Daarmee is een trendbreuk zichtbaar in de stijgende lijn van de laatste tien jaar. We verklaren deze terugval uit een dalende kwaliteit van de aangeboden grondstoffen, gecombineerd met strengere eisen van verwerkers, waardoor afkeur toeneemt. Met het huidige scheidingspercentage zitten we nog wel op het landelijk beoogde afvalscheidingspercentage van 75%.

Restafval

Vijf van de negen gemeenten produceerden minder dan 100 kilo restafval per inwoner, waarmee zij de landelijk veel gebruikte doelstelling van 100 kg restafval per inwoner opnieuw hebben gehaald. Vier gemeenten zaten daarboven. Gemiddeld nam in de hele regio het restafval exclusief grofvuil per inwoner licht toe van 76 kg in 2021 naar 77 kg in 2022. Voor grofvuil steeg dit van 17 kg in 2021 naar 17,5 kg in 2022.

Kwaliteit grondstoffen

De kwaliteit van grondstoffen – met name van GFT, PMD en textiel– staat onder druk. Voor GFT geldt een maximale vervuilingsgraad van 5%. Via steekproeven en sorteeranalyses wordt de kwaliteit gecontroleerd. Geconstateerd is dat de vervuilingsgraad binnen de gestelde grens van 5% is gebleven; De kwaliteit van individuele vrachten ligt incidenteel boven de grenswaarde. Circulus voert regelmatig sorteerproeven uit in de stromen restafval en pmd. Daaruit blijkt wat het aandeel pmd of gft is dat nog in restafval voorkomt, en andersom wat het aandeel restafval is in pmd en gft. De uitkomsten leveren nuttige handvatten voor gerichte maatregelen.

Communicatie

Communicatie met inwoners wordt steeds belangrijker om tot betere scheidingsresultaten te komen. In het project Schone Stromen, dat gedragen wordt door de negen gemeenten, is daarom in 2022 opnieuw campagne gevoerd. Drie korte, informatieve campagnes, gericht op pmd, gft en textiel, werden in het najaar uitgevoerd met doel de basiskennis te vergroten wat wel en niet in de bak of zak mag. Dit project wordt in 2023 uitgebreid met onder meer controles door middel van ‘voorlopers’, waarbij containers op inhoud worden gecontroleerd voordat ze worden geleegd. We hopen op die manier fout gedrag te corrigeren, maar willen ook goed gedrag gaan belonen.

Buitengewone leefomgeving

Met de vijf buitenruimtegemeenten van Circulus (Lochem, Doesburg, Deventer, Apeldoorn en Epe) is in 2022 intensief gekeken naar vernieuwing en uniformering van samenwerkingsafspraken. Het proces werd begeleid door IPR Normag en heeft geresulteerd in een nieuwe concept-DVO deel B. De dienstverlening is hierin omschreven in productbladen. Gemeenten hebben zo meer inzicht in de concrete dienstverlening en de onderliggende tarieven. In 2023 worden de overeenkomsten verder gedefinieerd en concreet gemaakt.

Structuur en ontwikkelingen

Het bedrijfsbureau van de afdeling buitenruimte krijgt steeds meer een centrale functie in het administratieve beheer van onze buitenruimte-activiteiten in de verschillende gemeenten. Daarbij ligt de nadruk op een goede planning- en controlcyclus.

In Deventer wordt monitoring sinds 2022 verzorgd door een externe partij. Circulus analyseert de resultaten en gebruikt deze voor het verbeterproces. .

In Lochem verzorgen we sinds 2022 zelf de monitoring van verschillende beheerthema's.

In de afgelopen jaren is ervaring opgedaan met integrale teams. De groen- en grijsploegen werken in de gemeente Lochem binnen één gebiedsteam; de kern- of wijkgerichte aanpak. In 2021 is een evaluatie gestart die in 2022 leidde tot een continu verbeterproces.

Bij meerdere aanbestedingen liep in 2022 de prijs fors op ten opzichte van het verleden. Zo zijn de prijzen voor onkruidbeheersing op verhardingen - ondanks de verlaging van beeldkwaliteit van B naar C - voor Lochem fors gestegen. De oorzaak ligt in het verlengen van het onkruidseizoen van 8 naar 12 maanden en in de effecten van geopolitieke ontwikkelingen.

Ecologisch groenbeheer

Met bio-divers bermbeheer dragen we bij aan aantrekkelijke en meer duurzame bermen. In overleg met aanwonenden en gemeente plantten we bollen en zaden we bloemenmengsels in. In een gemeente overstijgend renovatietraject vormen we komende jaren traditionele plantsoenen om naar bio divers groen. Daarbij anticiperen we op droogte en wateroverlast door klimaatverandering,

plantenziektes en vraat door ongedierte. In 2022 namen we eveneens deel aan de Maai-mei-niet maand. Op een aantal aangewezen percelen lieten we het gras en kruiden tot bloei komen en werd niet met de normale frequente gemaaid. De actie werd campagnematig ingezet; met een speciale actiepagina zijn inwoners betrokken bij het biodiversiteits-thema en gestimuleerd het voorbeeld te volgen.

Onderzoek Onkruidbeheersing op verharding

Circulus heeft in het verslagjaar een onderzoek gedaan in Deventer naar de meest slimme beheersaanpak; een duurzame aanpak die niet alleen efficiënt, maar ook technische en financieel voordeel biedt. In drie wijken is het onkruid tegengegaan met respectievelijk de thermische, wave- en mechanische (borstel-)methode. In de vierde wijk zijn de methoden gecombineerd. Per gebied zijn de inspanningen tweewekelijks intensief gemonitord en geregistreerd. Daarbij zijn ook de inspanningen en kosten van additionele handmatige inzet en bijvoorbeeld een veegmachine geregistreerd en is het effect op het zwerfafval in de proefgebieden gemonitord. De resultaten zijn gedeeld met de gemeente als input voor beleidskeuzes in 2023.

Sociaal domein versterken

Circulus is in het sociaal domein partner voor gemeenten. Vanuit dit speerpunt in de strategie van Circulus geeft sociaal invulling door in te zetten op: het versterken van de relatie met gemeenten, groei van werkplaatsen, ondersteuning van inclusieve werkplekken en buurtbeheer nieuwe stijl.

We bieden mensen met een kwetsbare positie een kans om hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten. We dragen bij aan een inclusieve maatschappij, waarin ruimte is voor alle soorten inzet en ieder naar eigen kunnen bijdraagt. Op uiteenlopende wijze worden mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, langdurig werklozen, verslaafden, veelplegers, 'overijverige' voetbalsupporters en ongeschoolde jongeren bijgestaan en gestimuleerd. Van de Circulus werkplaats textiel, werkzaamheden in de buitenruimte tot sociale activiteiten in het jongerencentrum Doesburg; afdeling Sociaal helpt tientallen mensen. Ook bereidde de Keuken 700 extra maaltijden (zowel voor eigen medewerkers als voor instellingen), is het Werkboek Sociaal klaar, verloopt de samenwerking met onder meer Het Goed, Foeniks en 2Switch goed, zijn de productbeschrijvingen beschikbaar en is de kwartaalrapportage verbeterd.

Circulaire ambachtscentra

Alleen ga je sneller, samen kom je verder. Vanuit die gedachte werkt Circulus met gemeenten en samenwerkende partijen aan meer circulariteit en meer sociale impact. Om invulling te geven aan het strategische speerpunt 'meer milieuwinst' spelen de circulaire ambachtscentra een belangrijke rol. Enkele ontwikkelingen op een rij.

- 2Switch en Circulus tekenden een intentie-overeenkomst en lopen samen op om in Zutphen tot een circulair ambachtscentrum (CAC) te komen.
- Na de eerste verkenning over de realisatie van een CAC in Epe, hebben Circulus en de gemeente Epe nu de haalbaarheidsfase gestart met een businesscase op hoofdlijnen.
- In Lochem draait Circulus mee in een project waarin wordt gekeken naar het aanpassen van het recycleplein en ook in Apeldoorn is Circulus betrokken bij hoe vervolg kan worden gegeven aan een CAC in nauwe samenwerking met kringloop Foenix.
- In Deventer werken Circulus, kringloop Het Goed en de gemeente hard aan de realisatie van het CAC. ER zijn flinke stappen gezet en een businesscase gemaakt die op dit moment bij de gemeente Deventer ligt.
- Hoewel resultaten onzichtbaar lijken, effenen gemeenten met samenwerkende partijen waaronder Circulus gezamenlijk het pad naar CAC's in de nabije toekomst.

Sociale convenanten

Investeren in het sociaal domein is investeren in een vitale en inclusieve samenleving. Circulus richt zich op meer mensen kansen bieden op een baan op de reguliere arbeidsmarkt. Samenwerking is hierin noodzakelijk. Er ligt een convenant met Lucrato over banen bij Circulus en daarnaast een convenant met meerdere partijen in Apeldoorn voor sociale impact. Beide richten zich op kansen bieden aan mensen die extra ondersteuning nodig hebben bij het vinden van betaald en duurzaam werk. Kandidaten van Lucrato krijgen bij Circulus een arbeidsovereenkomst van een jaar waarin ze veel werkervaring op kunnen doen. Dit helpt hen om door te kunnen stromen naar andere werkgevers. Met als uiteindelijk doel: een duurzame en goede plek op de arbeidsmarkt.

Ook met de andere partijen in de regio (o.m. Konnekted in Deventer) worden ketenafspraken gemaakt. Een en ander begint vruchten af te werpen.

Verhuizingen

Middels de vele activiteiten in de verschillende werkplaatsen draagt Circulus bij aan de ondersteuning van inclusieve werkplekken. De verhuizingen van de houtwerkplaats en de wasserij naar meer verzorgde en professionelere omgevingen dragen bij aan fijnere werkomgeving voor onze traject medewerkers en biedt mogelijkheden tot uitbreiding van het aantal werkplekken. Hoewel de verhuizingen soms noodgedwongen (sloop) zijn ingegeven leveren ze een bijdrage aan groei van werkplekken en werkplaatsen.

Ontwikkeling Personeel en organisatie

Kerncijfers	2018	2019	2020	2021	2022
Aantal medewerkers in loondienst	322	324	334	347	357
Aantal fte in loondienst	286	301	307	313	323
Gemiddelde leeftijd	49	49	49	49	49
Aantal deeltijders	128	120	124	125	129
Aantal vrouwen	61	59	65	69	70
Instroom	31	31	39	61	46
Uitstroom	15	29	29	48	36

De formatie in loondienst stijgt, deze wordt echter gecompenseerd door een afname van het aantal uitzendkrachten, doordat deze gedeeltelijk in dienst zijn gekomen. De totale formatie is in 2022 op hetzelfde niveau gebleven als in 2021.

Vitaliteit

Het in 2022 uitgevoerde PMO-onderzoek liet een duidelijk beeld zien: er is een zeer grote betrokkenheid bij het werk en bij Circulus in het algemeen. Het overgrote deel van de collega's wil ook (blijven) werken aan de eigen vitaliteit. Dit is ook nodig, gezien het gezondheids- en leefstijlprofiel voor verbetering vatbaar zijn. Er is al een programma met mogelijkheden om hieraan te werken, maar we versterken dit in het programma Fit & Vitaal. Hierin willen we concrete tips en handvatten geven voor een gezonde werk- en leefstijl. Daarnaast bieden we onder meer wekelijks fruit in de kantines en een jaarlijkse sportvergoeding.

Verzuim

Het gemiddelde verzuim over het verslagjaar is ten opzicht van 2021 gelijk gebleven (8,6%). Ondanks het feit dat er een corona-periode achter ons ligt, is dat percentage te hoog. Ruim 2% van het verzuim betreft langdurig verzuim van langer dan 1 jaar. Terugdringen van dit verzuim blijft een speerpunt van het personeelsbeleid en krijgt volle aandacht van het management. Daarnaast ligt de focus op snelle opvolging en aandacht voor frequent-verzuimers. Ook goede begeleiding en mogelijkheden tot

afdeling overschrijdend vervangend werk wordt ingezet. Met deze maatregelen daalde het verzuim gedurende het jaar, het verzuim in december 2022 was 7,3%.

Ondersteuning medewerkers

We zien het om ons heen en ook bij onze medewerkers, er zijn zorgen over geldzaken. Hoewel we de medewerkers in 2022 alleen de bescheiden salarisstijging als vastgelegd in de CAO kunnen bieden, proberen wij ze wel immaterieel te steunen. We hebben daarvoor onder meer alle regelgeving rond financiële hulp per gemeente in brochurevorm beschikbaar gemaakt en verspreid onder de medewerkers. Daarnaast kregen de leidinggevenden handvatten (herkennen en bespreekbaar maken van geldstress) om het gesprek hierover te voeren. In de laatste twee maanden van 2022 heeft onze Circuluskeuken een (eenvoudige) diepvriesmaaltijd gemaakt, medewerkers kunnen die mee naar huis nemen. Deze actie was een groot succes.

OR

De ondernemingsraad heeft twee keer per maand vergaderd op de verschillende locaties. Eén keer per maand sloten de algemeen directeur en manager P&O aan tijdens de Overlegvergadering. Gedurende het hele jaar hebben de verschillende afdelingsmanagers verteld wat er allemaal gebeurt en een toelichting gegeven op het jaarplan van hun afdeling. Ook is er tweemaal een artikel 24 overleg geweest, waarbij er een afvaardiging van de RvC aanwezig was.

In november zijn er verkiezingen geweest, deze zijn goed verlopen.

Veiligheid & Kwaliteit

In 2022 is er een nieuwe KAM-functionaris gestart. Waar 2021 nog grotendeels in het teken stond van de wereldwijde corona-pandemie is die in 2022 meer naar de achtergrond geraakt. Het coronaprotocol blijft nog altijd van kracht.

Mede door hernieuwde aandacht voor veiligheid en kwaliteit sinds voorjaar 2022 is er door een hogere meldingsbereidheid een duidelijke stijging zichtbaar in het aantal VGM-meldingen. In 2022 zijn er in totaal 89 Veiligheid-, Gezondheid- en Milieumeldingen (VGM-meldingen) geregistreerd. Hieronder waren er twaalf meldingen van agressie van burgers naar onze medewerkers, tien ongevallen met verzuim en dertien ongevallen zonder verzuim. De ongevallen met verzuim betroffen overwegend kort verzuim en hadden met name te maken met name snijden, stoten en vallen. Deze zijn individueel geanalyseerd en waar mogelijk zijn mitigerende maatregelen getroffen. Er zijn vier bijna-ongevallen gemeld. Op alle meldingen is een adequate interventie ingezet, zo worden alle medewerkers getraind op omgaan met agressie.

Bedrijfsongevallen	2019	2020	2021	2022
Ongevallen	28	14	6	23
Bijna-ongevallen	4	1	4	4

In 2022 is de BHV-organisatie opnieuw geoefend op het gebied van een ontruiming en een ongeval bij het KCA-depot waar ingezamelde gevaarlijke stoffen liggen opgeslagen. Op de grootste locaties zijn de procedures doorlopen en daar waar nodig opgefrist of aangescherpt.

In 2022 is besloten om de Risico- Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) voor de locatie Apeldoorn te hernieuwen. Daar waar nodig is een Plan van Aanpak opgesteld, met verbeterpunten. Dit zal gedurende 2023 verder worden uitgerold.

In 2022 is begonnen met opzetten van een veiligheidsmanagementsysteem conform VCA* (Veiligheids Checklist Aannemers). Het doel hiervan is om op gestructureerde wijze veiligheid te borgen in de organisatie. Dit zal bekrachtigd worden door middel van een certificaat. Hiervoor is begonnen met het instrueren van weknemers door middel van toolboxes en het uitvoeren van werkplekinspecties. Ook andere processen zoals het traject rondom indiensttreding worden hierbij conform VCA* ingericht.

Resultaatontwikkeling

De omzet over het jaar 2022 is uitgekomen op €59,1 miljoen (2021: €60,1 miljoen). Deze is met name afgenomen door een daling van de doorberekende verwerkingskosten. Daarnaast waren er in 2021 enkele incidentele opbrengsten. Het geconsolideerde resultaat na belastingen is uitgekomen op €0,6 miljoen (2021: €1,5 miljoen) en blijft met name achter bij vorig jaar door sterk gestegen brandstofkosten.

In het jaarverslag zijn de niet-publieke activiteiten geconsolideerd van dochteronderneming CiRec BV. Deze activiteiten zijn in aard en omvang vergelijkbaar met 2021. Als publieke onderneming leveren wij alleen diensten aan private partijen als er een overschot aan middelen of capaciteit is. Uiteraard wordt daarbij gewerkt binnen de kaders die de Wet Markt en Overheid aan ons stelt.

Financiële positie

Financieringsstructuur

Het in de onderneming werkzame vermogen is als volgt weer te geven:

(* 1.000 euro)	2022		2021	
		€		€
Vorderingen		13.994		10.087
Liquide middelen		5.509		6.489
Kortlopende schulden		<u>-24.943</u>		<u>-21.574</u>
Werkkapitaal		-5.440		-4.998
Vaste activa		<u>36.298</u>		<u>36.643</u>
Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen		<u>30.858</u>		<u>31.645</u>
Gefinancierd met:	%	€	%	€
Eigen vermogen	51,7%	16.154	50,5%	16.142
Langlopende schulden en voorzieningen	<u>48,3%</u>	<u>15.085</u>	<u>49,5%</u>	<u>15.832</u>
Totaal	<u>100,0%</u>	<u>31.239</u>	<u>100,0%</u>	<u>31.974</u>

De solvabiliteit is ultimo 2022 uitgekomen op 28,8% (2021: 30,2%) en voldoet daarmee aan de gestelde eisen van aandeelhouders en financiers. Met een stand licht boven de gestelde minimumnorm van 25% anticiperen wij op de groei van de investeringen in de komende jaren. Naar verwachting zullen er investeringen nodig zijn op onze werklocaties en investeringen in duurzaamheid, zoals in de elektrificering van ons wagenpark. Overigens verwachten wij dat deze laatste investeringen geen invloed hebben op de lange termijn total cost of ownership.

Circulus gebruikt enkele financiële instrumenten voor een goede bedrijfsvoering, deze zijn in de balans opgenomen. De reële waarde van de meeste van die instrumenten – waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden – benadert de boekwaarde ervan.

We handelen niet in derivaten en we gebruiken vastgestelde richtlijnen om de omvang van het kredietrisico te beperken. Zou desondanks een tegenpartij haar betalingsverplichting niet kunnen nakomen, dan blijft de schade beperkt tot de boekwaarden van het betreffende financiële instrument.

Leningen kennen een vast rentepercentage over een langere looptijd en worden tot het einde van de looptijd aangehouden. Wel kan herziening van rentes leiden tot hogere kosten die in voorkomende gevallen zullen worden doorvertaald in DVO's.

Er hebben zich na balansdatum geen belangrijke gebeurtenissen voorgedaan die van wezenlijke invloed zijn op het jaarverslag 2022.

Risico's en onzekerheden

Risico's zijn strategische, operationele en financiële bedreigingen voor Circulus die voorzien zijn en waarvoor geen voorziening in de jaarrekening is opgenomen of afwaardering heeft plaatsgevonden. Beheersing van risico's is een onderdeel van zowel de strategie als de operatie van de onderneming.

Het doel van het risicobeheer is de continuïteit van de onderneming te borgen. Het beheer richt zich op het in kaart brengen en vervolgens verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid van de realisatie van de ondernemingsdoelstellingen, de beheersing van risico's in bedrijfsprocessen, de betrouwbaarheid van de verslaglegging en de naleving van wet- en regelgeving, de vergunningen en overeenkomsten.

Circulus streeft daarbij naar een zo laag mogelijk risicoprofiel. Bij bedrijfsbeslissingen worden de belangen van belanghebbenden en de risico's voor de middel- en lange termijn evenwichtig meegewogen.

Het risicobeheer is hiërarchisch georganiseerd. Vanuit de strategie worden jaarlijks door het management jaarplannen gemaakt en door de directie vastgesteld. Hierin zijn doelen en de benodigde processen geformuleerd. Daarbij worden risico's geïnventariseerd, maatregelen opgenomen om deze te beheersen en worden deze vastgesteld na een integrale risicobeoordeling. Processen, risico's en beheersmaatregelen worden opgenomen in een kwaliteitsmanagementsysteem dat de basis vormt voor interne audits. Monitoring van realisatie vindt plaats door de maandelijkse rapportages, die in het managementteam met de directie worden besproken en geëvalueerd. Hierbij worden ook eventuele nieuwe risico's en bijbehorende beheersmaatregelen in kaart worden gebracht.

Strategische risico's

Als bedrijf met publieke aandeelhouders en vanuit onze maatschappelijke taak, zorgt Circulus voor een structurele stakeholdersdialog met al haar belanghebbenden. Omdat gemeenten zowel aandeelhouder als opdrachtgever zijn, is sprake van een breed gedragen strategie, die in 2021 is vastgesteld en loopt tot en met 2024.

Er is een risico dat het (nationale) maatschappelijke debat af gaat wijken van de strategie die is uitgezet. Dat risico wordt gering geacht en de organisatie heeft de flexibiliteit om zich daarop aan te passen.

Een ander risico vormt het imago van het bedrijf en de werkgebieden grondstoffen, buitenruimte en sociaal waar Circulus actief in is. Risico's op dit vlak worden beheerst door transparante communicatie, proactief via campagnes en reactief door continu vragen en klachten van inwoners en opdrachtgevers alert en adequaat te beantwoorden. Deze vragen- en klachtenstroom wordt voortdurend gemonitord middels een doorlopend Klanttevredenheidsonderzoek.

Operationele risico's

De terreinen van Circulus zijn grotendeels in de open lucht en ruim opgezet. Naast een brandrisico gelden er veiligheidsrisico's omdat burgers en groot materieel met elkaar in contact kunnen komen. De brandrisico's zijn in 2022 opnieuw verzekerd en er loopt een uitgebreid programma om de risico's beter in kaart te brengen en stapsgewijs te verkleinen, waarmee de verzekerbaarheid moet verbeteren. Er wordt ook hard gewerkt aan veiligheidsbewustzijn als onderdeel van de cultuur

Personele risico's komen ook voort uit de werkzaamheden buiten, waar de kans op incidenten relatief hoog is. Dat geldt voor alle medewerkers maar met name voor Buitenruimte, Grondstoffen als Sociaal Werk. Een scala aan veiligheidsprocessen is gericht op het voorkomen hiervan, waaronder opleidingen, voorschriften, werkkleding en een VCA- veiligheidssysteem.

Sinds enige tijd is het ziekteverzuim hoger dan gebruikelijk. Hierop acteert Circulus door uitgebreide aandacht van het management voor dit thema en diverse maatregelen om frequent verzuim te voorkomen, zoals het programma Vitaal & Fit, aandacht voor werkdruk en goede arbeidsomstandigheden.

De arbeidsmarkt vormt een risico voor de langere termijn, omdat het aantrekken van mensen voor werk moeilijker wordt. Om onze positie op de arbeidsmarkt te verbeteren zetten we in op heldere en

zichtbare communicatie met een belangrijke rol voor social media. In 2023 worden alle functieprofielen opnieuw gewaardeerd, waarmee ook een betere ijkning met de arbeidsmarkt tot stand komt.

De afzet van afval en grondstoffen wordt geborgd via langjarige contracten die na openbare aanbesteding zijn gegund. Het samenwerkingsverband Cirkelwaarde waarin ook Circulus participeert, zorgt voor een stabiele verankering.

Financiële risico's

Opdrachtgevende gemeenten en Circulus zijn langjarig met elkaar verbonden via een dienstverleningsovereenkomst waarin zowel de verbintenis, het exclusieve takenpakket als de financiering ervan is vastgelegd. Om de overeenkomsten up-to-date te houden is er dit jaar een 'Denktank' georganiseerd. Een aantal adviezen van deze denktank worden momenteel omgezet.

In verband met toekomstige investeringen zullen we op voorhand het solvabiliteitspercentage op niveau moeten houden. Verdere elektrificering van het wagenpark zal de komende jaren leiden tot toename van de investeringen. De exploitatiekosten van deze elektrificering zullen op hetzelfde niveau blijven en passen binnen de huidige begroting.

De dekking van de kapitaallasten van investeringen zijn zeker gesteld via de dienstverleningsovereenkomst met de betrokken gemeenten. Circulus heeft rentes op de uitstaande leningen vaststaan tot en met 2030 c.q. 2031. In 2022 is de vennootschap geconfronteerd met zeer sterke kostenstijgingen van met name brandstof, wat naar verwachting ook een effect heeft op 2023. Hierover is in 2022 intensief overleg gevoerd met aandeelhouders. Circulus heeft zelfstandig kosten weten te besparen door minder stafpersoneel, slimmer plannen en soberder uitgevoerde investeringen in kantoren. Ter voorkoming van een vertraging in de strategische doelen is er gezamenlijk besloten tot een aanvullende maximale bijdrage door gemeenten van € 1,7 miljoen in 2023 (circa 3% van kosten), afhankelijk van de uiteindelijke prijzen voor gas, elektra en brandstof.

De activa op de balans zijn verbonden met de dienstverleningsovereenkomsten, waardoor de risico's beperkt zijn. Bovendien zijn de overeenkomsten langlopend van aard en is in de statuten een desintegratieregeling opgenomen indien een gemeente de verbintenis wenst te verbreken, waarbij onder andere de betrokken middelen tegen boekwaarde worden overgenomen.

Het grootste deel van de omzet wordt gerealiseerd vanuit de dienstverleningsovereenkomsten met gemeenten. Er is derhalve geen materieel kredietrisico. Vorderingen op particulieren vormen een klein deel van de omzet.

De prijsfluctuaties van grondstoffen en andere dienstverlening vormen een laag risico, de effecten hiervan zijn in de jaarlijkse indexering opgenomen. De in 2022 plotseling ontstane verstoringen zijn gedurende het jaar met commissarissen en aandeelhouders besproken en in een plan uitgewerkt.

Het risico voor een afwijking van het geprognostiseerde resultaat wordt beheerst via budgetten en een stringente periodieke rapportage en analyse. Waar nodig worden tijdig corrigerende maatregelen uitgezet via plan- en controlecyclus.

Toekomst

De belangrijkste trends die invloed hebben op de toekomst van ons bedrijf, hebben wij in 2020 met een grote groep medewerkers geïnventariseerd. Dit gebeurde onder meer aan de hand van vragenlijsten en het toekomstscenario van de branchevereniging NVRD. De bevindingen zijn gerangschikt in vijf thema's: maatschappij, overheid en lokale politiek, grondstoffen, buitenruimte en personeel, hieronder kort aangestipt.

Maatschappij

De overheid laat steeds meer aan gemeenten en inwoners over, terwijl een aantal maatschappelijke uitdagingen toeneemt. Denk aan klimaatverandering, energietransitie en het realiseren van de circulaire economie.

Verder groeien we toe naar een participatiesamenleving. Daarin nemen inwoners steeds vaker het initiatief en trekken zij de verantwoordelijkheid voor de leefbaarheid van hun omgeving naar zich toe.

Het aantal sociale ondernemingen dat kansen biedt aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, groeit. Tegelijkertijd staat solidariteit tussen bevolkingsgroepen onder druk.

Overheid en lokale politiek

De landelijke politiek raakt steeds meer versnipperd. Dat vertaalt zich ook naar gemeentepolitiek.

Daarnaast wordt de financiële ondersteuning van de centrale overheid steeds minder vanzelfsprekend, waardoor de druk op gemeentelijke budgetten toeneemt. Gemeenten overwegen 'uitbesteden' dan wel 'samenwerken' bij hun uitvoerende taken in het beheer van de openbare ruimte en in het afvalbeheer.

Grondstoffen

De kwaliteit van de gescheiden ingezamelde stromen neemt af. Dit staat recycling van grondstoffen in de weg en zorgt voor een toenemend verlies van grondstoffen door verbranding. Dit resulteert in afnemende opbrengsten. Tegelijkertijd nemen verwerkingskosten toe, waardoor financiën onder druk komen te staan.

De circulaire economie krijgt langzamerhand vorm. Zowel consumenten als bedrijven nemen hun verantwoordelijkheid, daarbij geholpen door wet- en regelgeving. Technologie biedt een groeiend aantal mogelijkheden en wordt in steeds meer processen ingezet. Daarbovenop zien we toenemende aandacht voor het voorkomen van (rest)afval.

Buitenruimte

Inwoners worden steeds meer betrokken bij de invulling van de openbare ruimte, hun directe leefomgeving. Door klimaatverandering wordt de druk op het beheer van de openbare ruimte steeds groter. Daarbij neemt de aandacht voor duurzaamheid en biodiversiteit toe. Dat biedt kansen voor (technologische) vernieuwing in de buitenruimte.

Personeel

Door de vergrijzing ontstaat een strijd om de werknemer. Het wordt daarom belangrijker om werknemers aan het bedrijf te binden en om als werkgever een duidelijk en authentiek profiel op de arbeidsmarkt te ontwikkelen. Daarnaast is een leven lang leren belangrijk om hoogwaardig vakmanschap op peil te houden. Dat geldt met name voor functies op MBO-niveau, omdat juist deze (midden-)functies vanwege baanpolarisatie en automatisering onder druk komen te staan.

Duurzaamheidsdoelen

We willen als organisatie niet alleen bijdragen aan gemeentelijke, regionale of landelijke doelen maar ook aan de 17 duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties (Sustainable Development Goals, SDG's). Die bieden een helder, bruikbaar kader voor verdere verduurzaming en maken bijdragen concreet. Het gaat daarbij om de volgende duurzaamheidsdoelen:

- Inclusieve, economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen
- Veilige, veerkrachtige en duurzame steden en gemeenschappen
- Duurzame consumptie en productie
- Aanpak klimaatverandering
- Beschermen van ecosystemen, bossen en biodiversiteit
- Partnership om doelstellingen te bereiken

Apeldoorn, 24 april 2023

Lisette Bosch,

Directeur

3. JAARREKENING 2022

3.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

(voor resultaatbestemming)

ACTIVA	toelichting	31 december 2022		31 december 2021	
		€	€	€	€
VASTE ACTIVA					
Materiële vaste activa	1.		36.298.165		36.642.613
VLOTTENDE ACTIVA					
Voorraden	2.		381.181		330.294
Vorderingen					
Debiteuren	3.	1.549.640		1.193.509	
Vorderingen op aandeelhouders	4.	9.882.660		7.651.642	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	5.	46.009		68.219	
Overige vorderingen en overlopende activa	6.	<u>2.700.753</u>		<u>1.173.497</u>	
			14.179.062		10.086.867
Liquide middelen	7.		5.508.513		6.488.866
			<u>56.366.921</u>		<u>53.548.640</u>
Totaal Activa			<u>56.366.921</u>		<u>53.548.640</u>

3.1 GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

<u>PASSIVA</u>	toelichting	<u>31 december 2022</u>		<u>31 december 2021</u>	
		€	€	€	€
Geplaatst kapitaal		10.619		10.520	
Agioreserve		936.205		936.205	
Overige reserves		14.631.756		13.726.200	
Resultaat boekjaar		<u>601.577</u>		<u>1.469.343</u>	
GROEPSVERMOGEN	8.		16.180.157		16.142.268
VOORZIENINGEN	9.		3.092.003		2.922.053
LANGLOPENDE SCHULDEN	10.		12.080.000		12.910.000
KORTLOPENDE SCHULDEN					
Schulden aan kredietinstellingen	11.	830.000		830.000	
Leveranciers		9.284.854		5.707.153	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	12.	1.695.722		1.903.322	
Overige schulden en overlopende passiva	13.	<u>13.204.185</u>		<u>13.133.844</u>	
			25.014.761		21.574.319
Totaal Passiva			<u><u>56.366.921</u></u>		<u><u>53.548.640</u></u>

3.2 GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

	toelichting	2022		2021	
		€	€	€	€
Netto omzet	14.		58.931.605		60.092.104
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	15.	13.125.028		15.104.951	
Salarissen	16.	14.841.820		14.690.856	
Sociale lasten en pensioenlasten	16.	4.307.130		4.142.433	
Afschrijvingen	17.	5.294.393		5.274.916	
Overige bedrijfskosten	18.	<u>20.321.072</u>		<u>18.966.103</u>	
Totaal bedrijfslasten			57.889.443		58.179.259
Bedrijfsresultaat			<u>1.042.162</u>		<u>1.912.845</u>
Rentelasten	19.	<u>379.821</u>		<u>415.714</u>	
			<u>-379.821</u>		<u>-415.714</u>
Resultaat voor belastingen			662.341		1.497.131
Belastingen resultaat	20.		<u>-60.764</u>		<u>-27.788</u>
Resultaat na belastingen			<u><u>601.577</u></u>		<u><u>1.469.343</u></u>

3.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2022

	2022		2021	
	€	€	€	€
Kasstroomen uit operationele activiteiten				
Bedrijfsresultaat	1.042.162		1.912.845	
Aanpassing voor:				
- afschrijvingen	5.527.532		5.348.459	
- winst afstoting materiële vaste activa	-233.139		-73.543	
Mutaties in werkkapitaal:				
- voorraden	-50.887		-29.402	
- vorderingen	-4.092.195		108.349	
- voorzieningen	169.950		-84.100	
- kortlopende schulden	3.418.231		-39.114	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		5.781.654		7.143.494
- betaalde rente	-379.821		-426.302	
- betaalde vennootschapsbelasting	-38.554		-45.550	
		<u>-418.375</u>		<u>-471.852</u>
Kasstroomen uit operationele activiteiten		5.363.279		6.671.642
Kasstroomen uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	-5.208.670		-6.214.636	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	258.725		85.433	
		<u>-4.949.945</u>		<u>-6.129.203</u>
Kasstroomen uit financieringsactiviteiten				
Betaald dividend vorig boekjaar	-563.787		-564.077	
Aflossing langlopende schulden	-830.000		-830.000	
Inkoop aandelen	99		-	
		<u>-1.393.688</u>		<u>-1.394.077</u>
Mutatie liquide middelen		<u>-980.354</u>		<u>-851.638</u>
Liquide middelen 1 januari		6.488.867		7.340.504
Mutatie liquide middelen		<u>-980.354</u>		<u>-851.637</u>
Liquide middelen 31 december		<u>5.508.513</u>		<u>6.488.867</u>

3.4 GECONSOLIDEERD OVERZICHT TOTAALRESULTAAT OVER 2022

	2022		2021	
	€	€	€	€
Geconsolideerd nettoresultaat na belastingen toekomend aan de rechtspersoon	601.577		1.469.343	
Herwaardering materiële vaste activa	-	601.577	-	1.469.343
Gerealiseerde herwaarderingen ten laste van het eigen vermogen	-		-	
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de rechtspersoon		-		-
Totaalresultaat van de rechtspersoon		601.577		1.469.343

3.5 TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING 2022

3.5.1 Algemene grondslagen voor het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

Naam van de vennootschap:	Circulus B.V.; Apeldoorn
Rechtsvorm:	Besloten vennootschap
Adres van de hoofdvestiging:	Postbus 1372
Postcode, hoofdvestigingsplaats:	7301 BP APELDOORN
Land van oprichting:	Nederland
Statutaire zetel:	Apeldoorn
Plaatsen feitelijke activiteiten:	Aruba 16, Apeldoorn Westfalenstraat 5, Deventer Bogmelderenk 3, Zutphen Aalsvoort 100, Lochem Parallelweg 4, Doesburg Aalbosweg 41, Vaassen
Aard van de jaarrekening:	Geconsolideerde jaarrekening
Verslagperiode:	1 januari 2022 tot en met 31 december 2022
Presentatievaluta:	Euro
Aandeelhouders:	Gemeente Apeldoorn (3.586 aandelen A ad nominaal € 1,-) Gemeente Deventer (2.297 aandelen B ad nominaal € 1,-) Gemeente Epe (750 aandelen C ad nominaal € 1,-) Gemeente Zutphen (1.115 aandelen D ad nominaal € 1,-) Gemeente Doesburg (257 aandelen E ad nominaal € 1,-) Gemeente Bronckhorst (773 aandelen F ad nominaal € 1,-) Gemeente Brummen (461 aandelen G ad nominaal € 1,-) Gemeente Lochem (749 aandelen H ad nominaal € 1,-) Gemeente Voorst (532 aandelen I ad nominaal € 1,-)

Algemeen

De naam Circulus-Berkel B.V. ontstond in 2014 uit een fusie tussen Circulus en Berkel Milieu. In 2021 is een statutaire naamwijziging doorgevoerd en de naam gewijzigd in Circulus B.V.

Activiteiten

Circulus BV is een in Apeldoorn gevestigde besloten vennootschap met activiteiten die voornamelijk bestaan uit het verlenen van diensten en het verstrekken van adviezen voor het verwijderen, (doen) inzamelen en verwerken van afvalstoffen, reiniging, gladheidsbestrijding, werkzaamheden op het gebied van andere milieuvelden, alsmede het beheer van openbare ruimte en sociale arbeidsactivering.

Grondslagen consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de onderneming en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten betrokken die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend. Participaties die zijn verworven uitsluitend met het doel om ze binnen afzienbare tijd weer te vervreemden worden niet geconsolideerd.

Circulus B.V.; Apeldoorn

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd.

De financiële gegevens van de vennootschap zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening zodat, gebruik makend van artikel 2:402 BW, is volstaan met een verkorte winst- en verliesrekening in de enkelvoudige jaarrekening.

Voor een overzicht van de geconsolideerde groepsmaatschappijen wordt verwezen naar punt 21. Financiële vaste activa.

Algemene grondslagen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen vloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de verlies- en winstrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de betreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten.

Omrekening van vreemde valuta's

Door de vennootschap wordt de euro gehanteerd als functionele- en als rapporteringsvaluta.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen materiële gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan, die niet in de balans en verlies- en winstrekening worden weergegeven.

3.5.2 Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering worden gewaardeerd op kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit de verkrijgings- of vervaardigingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik. De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de vervaardiging. Verder omvat de vervaardigingsprijs een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente op schulden over het tijdvak dat kan worden toegerekend aan de vervaardiging van de activa. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Op bedrijfsterreinen en materiële vaste activa in uitvoering wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

Bedrijfsgebouwen:	:	10-30 jaar
Machines en installaties:	:	5-10 jaar
Andere vaste bedrijfsmiddelen	:	3-15 jaar

De vennootschap heeft geen financiële leasecontracten afgesloten. Voor zover er sprake is van operational leasecontracten worden de kosten gedurende de looptijd van het contract ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht. De met de operational leasecontracten samenhangende verplichtingen worden toegelicht onder de 'niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.

Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen en andere bedrijfsmiddelen wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de toelichting onder het hoofd voorzieningen.

Schattingswijziging

Tot 1 januari 2022 werden elektrische huisvuilwagens en veegmachines afgeschreven in 7 of 8 jaar. Nieuwe inzichten hebben geleid tot het hanteren van een afschrijvingstermijn van 10 voor alle deze voertuigen. Het effect met betrekking tot de huidige periode (31 december 2022) is verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Het effect op toekomstige perioden zal worden verwerkt in de winst-en-verliesrekeningen van die toekomstige perioden. Het positieve effect van deze schattingswijzigingen op het resultaat na belastingen over boekjaar 2022 en eigen vermogen per 31 december 2022 bedraagt circa € 36.000.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Deelnemingen waarin de onderneming de zeggenschap gezamenlijk met andere deelnemers uitoefent (joint-ventures), worden gewaardeerd volgens dezelfde methode. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderingsgrondslagen van de onderneming gehanteerd. Resultaten op transacties waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, worden geëlimineerd voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de onderneming echter geheel of ten dele garant staat voor de schulden van een deelneming, dan wel de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) in staat te stellen tot betaling van haar schulden, wordt een voorziening gevormd ter grootte van de verwachte betalingen door de onderneming ten behoeve van de deelneming. De voorziening wordt primair ten laste van de vordering op de deelneming gevormd en voor het overige gepresenteerd onder de voorzieningen.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs en indien van toepassing onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

De grondslagen voor de overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het hoofd financiële instrumenten.

Voorraden

Voorraden grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs (inkoopprijs) of lagere opbrengstwaarde, rekening houdend met een voorziening voor incurantheid. De opbrengstwaarde is de gemiddeld geschatte verkoopwaarde onder normale omstandigheden onder aftrek van de kosten van voltooiing en de verkoopkosten. Hierbij wordt rekening gehouden met incurantheid als gevolg van veroudering van de producten.

Circulus B.V.; Apeldoorn

Overige vorderingen

Overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

Financiële instrumenten die op grond van de economische realiteit worden aangemerkt als eigenvermogensinstrumenten, worden gepresenteerd onder het eigen vermogen. Uitkeringen aan houders van deze instrumenten worden in mindering gebracht op het eigen vermogen.

Voorzieningen

Algemeen:

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden, waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichtingen een uitstroom van middelen nodig is.

De voorzieningen met een verwachte looptijd van maximaal een jaar worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. De overige voorzieningen waarop het effect van tijdswaarde materieel is, worden gewaardeerd tegen contante waarde. De mutatie in de voorziening als gevolg van rentetoevoeging wordt gepresenteerd als rentelast.

De gehanteerde discontovoet is 1,3% (Ultimate Forward Rate voor Pensioenfondsen ultimo 2022)

Voorziening eigen risicodragerschap WW / WAB

De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de te verwachten toekomstige verplichtingen inzake onvrijwillige werkloosheid.

De invoering van de Wet Arbeidsmarkt in Balans heeft nagenoeg geen invloed op het resultaat van Circulus BV. Verplichtingen zijn opgenomen in de voorziening eigen risicodragers WW.

Voorziening jubileumverplichtingen

De jubileumvoorziening betreft een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. De voorziening betreft de contante waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

Voorziening jubileumfeest

Dit betreft een voorziening voor toekomstige jubileumkosten. De berekening is gebaseerd op gedane toezeggingen voor toekomstige uitgaven. De berekening is gebaseerd op de huidige personeelsbezetting.

Voorziening generatieregeling

Dit betreft een voorziening voor een CAO regeling waarbij medewerkers van bepaalde leeftijd minder werken met gedeeltelijk onbetaald verlof en volledige pensioenopbouw.

Voorziening groot onderhoud bedrijfsgebouwen en wagenpark

Voor verwachte kosten inzake periodiek onderhoud aan bedrijfsgebouwen en wagenpark wordt een voorziening gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van de contante waarde van groot onderhoud gedurende de economische levensduur. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende schulden, betreffen schulden die niet binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist, worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden, betreffen schulden die binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist en worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde. De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder de kortlopende schulden.

3.5.3 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Opbrengstverantwoording

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer het bedrag van de opbrengsten op betrouwbare wijze kan worden bepaald, de inning van de te ontvangen vergoeding waarschijnlijk is, de mate waarin de dienstverlening op balansdatum is verricht betrouwbaar kan worden bepaald en de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien op betrouwbare wijze kunnen worden bepaald.

Indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald, worden de opbrengsten verwerkt tot het bedrag van de kosten van de dienstverlening die worden gedekt door de opbrengsten.

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de winst- en verliesrekening als netto-omzet opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden.

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Hieronder zijn begrepen de direct aan de netto-omzet toerekenbare kosten. Deze kosten worden vastgesteld op basis van historische kostprijs.

Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd. De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen:

Circulus BV heeft haar pensioentoezegging ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De belangrijkste kenmerken van deze regeling zijn:

- pensioengevend salarisgrondslag is gebaseerd op het middelloon
- pensioenuitvoerder past jaarlijks indexering toe, mits de wettelijke verplichte dekkingsgraad dat toestaat.
- dekkingsgraad op 31 december 2022 van het ABP was 110,9%. De beleidsdekkingsgraad bedroeg 118,6

Op de pensioenregelingen zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte, contractuele of vrijwillige basis premies aan het bedrijfstakpensioenfonds betaald door de rechtspersoon. De vennootschap heeft de toegezegd-pensioenregeling bij het bedrijfstakpensioenfonds in de jaarrekening verwerkt volgens de verplichtingen benadering. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen. De rechtspersoon heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bedragen in het geval van tekorten bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van hogere toekomstige premies.

Leasing

De onderneming kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Operationele leases

Als de onderneming optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de winst- en verliesrekening gebracht.

Circulus B.V.; Apeldoorn

Belastingen

De aandelen van Circulus BV zijn in het bezit van Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen. Met ingang van 1 januari 2016 heeft er een wetswijziging plaatsgevonden, waarbij ondernemingsactiviteiten van de overheid onderworpen worden aan de vennootschapsbelastingplicht, tenzij er een vrijstelling van toepassing is. Voor een groot aantal taken, welke gekwalificeerd kunnen worden onder het samenwerkingsverband (art. 8f, eerste lid onder c Wet Vpb) is vrijstelling voor Circulus BV van toepassing, echter voor een aantal activiteiten is zij wel onderworpen aan de vennootschapsbelasting.

De verantwoorde vennootschapsbelasting omvat de over de verslagperiode verschuldigde en/of terug te ontvangen vennootschapsbelasting. De vennootschapsbelasting wordt in het resultaat verwerkt, behalve voor zover deze betrekking heeft op een bedrijfscombinatie of op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen.

Actuele vennootschapsbelasting

De actuele vennootschapsbelasting omvat de verwachte te betalen of terug te ontvangen belasting over de fiscale winst of verlies over het boekjaar en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde of terug te ontvangen belasting. De vennootschapsbelasting wordt berekend over het commerciële resultaat voor belastingen op basis van de vigerende belastingtarieven, rekening houdend met fiscale faciliteiten. Actuele belastingvorderingen en -verplichtingen worden uitsluitend gesaldeerd als aan bepaalde criteria wordt voldaan.

3.5.4 Grondslagen voor het opstellen van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen.

Ontvangen en betaalde interest en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen in de kasstroom voor financieringsactiviteiten.

3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022

VASTE ACTIVA

1. Materiële vaste activa

	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vooruit- betalingen en bedrijfsactiva in uitvoering	Totaal
	€	€	€	€	€
Aanschaffingswaarde	21.042.262	22.255.642	31.005.691	87.255	74.390.850
Cumulatieve afschrijvingen (-)	3.294.334	12.981.702	21.472.201	-	37.748.237
Boekwaarde 1 januari 2022	17.747.928	9.273.940	9.533.490	87.255	36.642.613
Mutaties in :					
Investerings	-	2.926.170	1.199.834	1.169.921	5.295.925
Desinvesteringen (-)	-	-1.349.905	-	-87.255	-1.437.160
Cumulatieve afschrijving desinvestering	-	1.324.319	-	-	1.324.319
Afschrijvingen (-)	-807.170	-2.257.025	-2.463.338	-	-5.527.532
Mutaties totaal	-807.170	643.559	-1.263.504	1.082.666	-344.448
Aanschaffingswaarde	21.042.262	23.831.907	32.205.525	1.169.921	78.249.615
Cumulatieve afschrijvingen (-)	4.101.504	13.914.408	23.935.539	-	41.951.450
Boekwaarde 31 december 2022	16.940.758	9.917.499	8.269.986	1.169.921	36.298.165

De materiële vaste activa dienen als onderpand voor schulden aan kredietinstellingen.

3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022

VLOTTENDE ACTIVA

2. Voorraden

Grond- en hulpstoffen

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Grond- en hulpstoffen	416.038	370.522
Voorziening wegens incourantheid	<u>-34.857</u>	<u>-40.228</u>
Totaal	<u><u>381.181</u></u>	<u><u>330.294</u></u>

Het verloop van de voorziening wegens incourantheid is als volgt:

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Stand per 1 januari	40.228	37.326
Mutatie boekjaar	<u>-5.371</u>	<u>2.902</u>
Stand per 31 december	<u><u>34.857</u></u>	<u><u>40.228</u></u>

De transacties worden verwerkt volgens de FIFO methode. De voorraadwaardering op basis van actuele waarde wijkt niet materieel af van bovenstaande waardering.

3. Debiteuren

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Handelsdebiteuren	1.584.211	1.235.075
Af: voorziening voor het risico van oninbaarheid	<u>34.571</u>	<u>41.566</u>
Totaal	<u><u>1.549.640</u></u>	<u><u>1.193.509</u></u>

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€

Het verloop van de voorziening voor het risico van oninbaarheid is als volgt:

Stand 1 januari	41.566	118.913
Ten laste van de voorziening gebracht (-)	-	-
Dotatie / vrijval	<u>-6.995</u>	<u>-77.347</u>
Stand 31 december	<u><u>34.571</u></u>	<u><u>41.566</u></u>

4. Vorderingen op aandeelhouders

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Vorderingen op aandeelhouders	<u>9.882.660</u>	<u>7.651.642</u>
Totaal	<u><u>9.882.660</u></u>	<u><u>7.651.642</u></u>

De vorderingen op aandeelhouders hebben een looptijd korter dan 1 jaar. Over de vorderingen op aandeelhouders wordt geen rente in rekening gebracht

3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022

5. Belastingen en premies sociale verzekeringen

	2022	2021
	€	€
Vennootschapsbelasting	46.009	68.219
Totaal	<u>46.009</u>	<u>68.219</u>

6. Overige vorderingen en overlopende activa

	2022	2021
	€	€
Nog te factureren overige omzet	534.410	747.802
Vooruitbetaalde kosten	1.358.693	170.820
Verwerkingskosten	807.650	254.875
Totaal	<u>2.700.753</u>	<u>1.173.497</u>

De overige vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

7. Liquide middelen

	2022	2021
	€	€
Kasmiddelen	2.757	3.238
Rekening courant banken	5.505.756	6.485.627
Totaal	<u>5.508.513</u>	<u>6.488.865</u>

Het gehele saldo aan liquide middelen staat ter vrije beschikking van de vennootschap met uitzondering van een bedrag aan verleende bankgaranties ter grootte van € 356.846.

8. Groepsvermogen

Voor een nadere opstelling van het vermogen wordt verwezen naar de toelichting op punt 25 in de enkelvoudige jaarrekening.

9. Voorzieningen

	2022	2021
	€	€
Eigen risicodragerschap ww	856.848	846.265
Jubileumverplichtingen	530.311	507.939
Groot onderhoud bedrijfsgebouwen en terreinen	306.232	298.586
Groot onderhoud wagenpark	955.614	961.712
Generatieregeling	302.998	163.551
Thuiswerkvoorziening	-	-
Jubileum	140.000	144.000
Totaal	<u>3.092.003</u>	<u>2.922.053</u>

Eigen risicodragerschap ww

	2022	2021
	€	€
Het verloop is als volgt:		
Stand 1 januari	846.265	891.205
Toevoeging ten laste van het resultaat	167.465	192.849
Onttrekkingen	<u>-156.882</u>	<u>-237.789</u>
Stand 31 december	<u>856.848</u>	<u>846.265</u>

De voorziening heeft betrekking op mogelijk toekomstige onvrijwillige werkloosheid. Van de voorziening heeft ongeveer een bedrag van € 356.386 een looptijd korter dan 1 jaar.

3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022

Jubileumverplichtingen

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Het verloop is als volgt:		
Stand 1 januari	507.939	558.188
Vrijval / Toevoeging ten laste van het resultaat	63.131	-34.282
Onttrekkingen	<u>-40.759</u>	<u>-15.967</u>
Stand 31 december	<u><u>530.311</u></u>	<u><u>507.939</u></u>

De voorziening heeft betrekking op mogelijk toekomstige jubileumuitkeringen. Van de voorziening heeft ongeveer een bedrag groot € 52.682 een looptijd korter dan 1 jaar.

Groot onderhoud bedrijfsgebouwen en terreinen

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Het verloop is als volgt:		
Stand 1 januari	298.586	309.573
Toevoeging ten laste van het resultaat	60.021	70.745
Onttrekkingen	<u>-52.375</u>	<u>-81.732</u>
Stand 31 december	<u><u>306.232</u></u>	<u><u>298.586</u></u>

De voorziening groot onderhoud houdt verband met toekomstig groot onderhoud aan bedrijfsgebouwen en terreinen en is nagenoeg geheel langlopend.

Groot onderhoud wagenpark

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Het verloop is als volgt:		
Stand 1 januari	961.712	877.246
Toevoeging ten laste van het resultaat	1.188.714	1.131.001
Onttrekkingen	<u>-1.194.812</u>	<u>-1.046.535</u>
Stand 31 december	<u><u>955.614</u></u>	<u><u>961.712</u></u>

De voorziening groot onderhoud houdt verband met toekomstig groot onderhoud aan het wagenpark en is nagenoeg geheel langlopend.

Generatieregeling

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Het verloop is als volgt:		
Stand 1 januari	163.551	65.391
Vrijval/toevoeging ten gunste/laste van het resultaat	208.289	115.622
Onttrekkingen	<u>-68.842</u>	<u>-17.462</u>
Stand 31 december	<u><u>302.998</u></u>	<u><u>163.551</u></u>

De voorziening generatieregeling betreft een CAO regeling waarbij medewerkers van bepaalde leeftijd minder werken met gedeeltelijk onbetaald verlof en volledige pensioenopbouw en is voor een bedrag van € 85.788 kortlopend.

3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022

Thuiswerkvoorziening

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Het verloop is als volgt:		
Stand 1 januari	-	208.552
Vrijval/toevoeging ten gunste/laste van het resultaat	-	-91.613
Onttrekkingen	-	-116.939
Stand 31 december	<u>-</u>	<u>-</u>

Jubileum

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
Het verloop is als volgt:		
Stand 1 januari	144.000	96.000
Vrijval/toevoeging ten gunste/laste van het resultaat	-4.000	48.000
Onttrekkingen	-	-
Stand 31 december	<u>140.000</u>	<u>144.000</u>

De voorziening houdt verband met toekomstige uitgaven inzake jubileum op basis van de huidige personeelsbezetting en is geheel langlopend

3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022

10. Langlopende schulden

	2022	2021
	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	12.080.000	13.740.000
Totaal	<u>12.080.000</u>	<u>13.740.000</u>

Schulden aan kredietinstellingen

Deze post betreft opgenomen leningen bij de BNG. Het verloop van de post luidt als volgt:

	BNG-Bank
	€
Hoofdsom	16.600.000
Afgelost tot en met 31 december 2021	<u>-2.860.000</u>
Restant hoofdsom per 1 januari 2022 (waarvan 830.000 verantwoord onder kortlopende schulden)	13.740.000
Bij: verstrekte financiering	-
Af: aflossingen boekjaar	<u>-830.000</u>
Restant hoofdsom per 31 december 2022	12.910.000
Af: kortlopend deel per 31 december 2022	<u>-830.000</u>
Langlopend deel per 31 december 2022	<u>12.080.000</u>

Van bovengenoemd bedrag heeft een bedrag ad € 9.590.000 een resterende looptijd langer dan 5 jaar.

De jaarlijks verschuldigde rente over de leningen bedraagt 1,67% en 2,9% en staan vast tot 26 juni 2030 respectievelijk 01 oktober 2031.

Financiering BNG-Bank

Het totale financieringsarrangement bevat een faciliteit van € 25.100.000.

Deze faciliteit bestaat uit een verstrekte lening ad € 6.000.000 (looptijd tot 26 juni 2035); een krediet in rekening-courant ad € 2.500.000 (looptijd tot 31 oktober 2039); een kasgeldfaciliteit ad € 6.000.000 (looptijd tot 31 oktober 2039) en een lening ad € 10.600.000 (looptijd tot 31 oktober 2039).

Uit hoofde van haar financiering zijn de volgende zekerheden verstrekt:

- verpanding 1e in rang op alle bestaande en toekomstige vorderingen.
- verpanding 1e in rang op de huidige en toekomstige bedrijfsinventaris en voorraden.
- bankhypotheek 1e in rang ad € 25.100.000 op de percelen inclusief opstallen gelegen aan de Boggelderrenk 3 te Zutphen en Westfalenstraat (percelen 3248,3257,3254,3252) te Deventer, e.e.a. nader omschreven in de hypotheekakte.
- minimaal solvabiliteitsratio van 25% en een DSCR (debt service coverage ratio) van minimaal 2, waaraan per ultimo boekjaar wordt voldaan.

KORTLOPENDE SCHULDEN

	2022	2021
	€	€
11. Schulden aan kredietinstellingen		
Aflossingsverplichting	830.000	830.000
Kasgeldfaciliteit BNG-Bank	-	-
Totaal	<u>830.000</u>	<u>830.000</u>

Ten aanzien van de faciliteiten en zekerheidstelling wordt verwezen naar de toelichting op de schulden aan kredietinstellingen onder punt 10.Langlopende schulden.

3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022

12. Belastingen en premies sociale verzekeringen

	2022	2021
	€	€
Loonheffing	1.025.464	970.343
Omzetbelasting	416.673	671.740
Pensioenen	253.585	261.239
Totaal	<u>1.695.722</u>	<u>1.903.322</u>

13. Overige schulden en overlopende passiva

	2022	2021
	€	€
Vakantiegeldreservering	2.705	7.333
Vakantiedagenreservering	1.310.011	1.510.681
Vooruitgefactureerde omzet	8.529.529	7.847.026
Vooruitontvangen bedragen	37.244	207.478
Overige te betalen kosten	3.324.696	3.561.325
Totaal	<u>13.204.185</u>	<u>13.133.843</u>

De overige schulden en overlopende passiva hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Algemeen

De onderneming maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de onderneming blootstellen aan markt en/of kredietrisico's.

Deze betreffen financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen.

De onderneming handelt niet in financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken.

Bij het niet nakomen door een tegenpartij van aan de onderneming verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten.

De contractwaarde of fictieve hoofdsommen van de financiële instrumenten zijn slechts een indicatie van de mate waarin van dergelijke financiële instrumenten gebruik wordt gemaakt en niet van het bedrag van de krediet- of marktrisico's.

Kredietrisico

Voor de kredietrisico's inzake debiteuren, vorderingen op aandeelhouders en de overige vorderingen wordt verwezen naar de toelichting op de financiële vaste activa en vorderingen.

De vorderingen bestaan primair uit vorderingen op aandeelhouders waarbij het kredietrisico beperkt is.

Renterisico en kasstroomrisico

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van opgenomen en uitgegeven leningen.

Bij deze leningen is sprake van een vast rentepercentage over een langere looptijd.

De leningen worden aangehouden tot het einde van de looptijd.

De onderneming heeft derhalve als beleid om geen afgeleide financiële instrumenten te gebruiken om (tussentijdse) rentefluctuaties te beheersen.

Reële waarde

De reële waarde van de meeste in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, effecten, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

3.5.5 Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december 2022

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

	2022
<u>Kredietfaciliteiten</u>	(* 1.000 euro)
De vennootschap beschikt over de volgende kredietfaciliteiten:	
Rekening-courant BNG-Bank	2.500
Kasgeldfaciliteit BNG-Bank	6.000
Totaal	<u>8.500</u>

Ten aanzien van de zekerheidstelling wordt verwezen naar de toelichting op de schulden aan kredietinstellingen onder punt 10.Langlopende schulden.

Bankgaranties

Per 31 december 2022 is voor in totaal € 356.846 aan bankgaranties verstrekt.

Huur- en operationele leaseverplichtingen

De verplichtingen uit hoofde van huur- en operationele lease-overeenkomsten in duizenden euro's bedragen:

	2022	2021
	(* 1.000 euro)	(* 1.000 euro)
Huurovereenkomsten buiten de Groep		
Kleiner dan 1 jaar	1.378	1.258
Tussen 1 en 5 jaar	4.172	4.139
Langer dan 5 jaar	3.622	7.409
	<u>9.172</u>	<u>12.806</u>
Operationele leaseovereenkomsten buiten de Groep		
Kleiner dan 1 jaar	124	145
Tussen 1 en 5 jaar	417	475
Langer dan 5 jaar	193	274
	<u>734</u>	<u>895</u>
Overige verplichtingen buiten de Groep		
Kleiner dan 1 jaar	490	455
Tussen 1 en 5 jaar	964	1.012
Langer dan 5 jaar	346	378
	<u>1.800</u>	<u>1.845</u>

De operationele leaseovereenkomsten betreffen met name auto's. In deze contracten is geen optie tot aankoop opgenomen. De overige verplichtingen betreffen onderdelencontracten voor het wagenpark en onderhoudscontracten voor locaties.

Investeringsverplichtingen

Per ultimo 2022 is de vennootschap investeringsverplichtingen inzake materiële vaste activa aangegaan ter grootte van circa € 5.953.000,-

3.5.6 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022

14. Netto omzet

	2022	2021
	€	€
Omzet aandeelhouders	54.711.371	56.008.418
Overige omzet	4.220.234	4.083.685
Totaal	<u>58.931.605</u>	<u>60.092.104</u>

De omzet aandeelhouders betreft de omzet welke voortvloeit uit de per gemeente overeengekomen Dienstverleningsovereenkomst (DVO). In deze overeenkomst is per gemeente vastgelegd welke eind- en tussenresultaten op de dienstverlening dienen te worden gerealiseerd.

De overige omzet betreft de omzet die is gegenereerd uit activiteiten niet zijnde DVO-activiteiten.

Alle omzet is gerealiseerd in Nederland.

De omzet is t.o.v 2021 afgenomen met 1,9% door een daling van de in rekening gebrachte verwerkingskosten.

15. Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

	2022	2021
	€	€
Verwerkingskosten	6.675.481	8.174.359
Uitbesteed werk	6.449.547	6.930.592
Totaal	<u>13.125.028</u>	<u>15.104.951</u>

16. Salarissen, sociale lasten en pensioenlasten

	2022	2021
	€	€
Lonen & Salarissen	14.841.820	14.690.856
Sociale lasten	2.158.888	2.028.190
Pensioenlasten	2.148.242	2.114.243
Totaal	<u>19.148.950</u>	<u>18.833.289</u>

De werknemers nemen deel in een bedrijfstakpensioenregeling uitgevoerd door 'Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds' (ABP). Uitgaande van de grondslagen van het bedrijfstakpensioenfonds ligt de dekkingsgraad (beleggingen gedeeld door verplichtingen) ultimo 2022 op 110,9 % (ultimo 2021: 102,8%). Op basis van uitvoeringsovereenkomsten heeft de vennootschap geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan door hogere toekomstige premies.

Overzicht aantal medewerkers

	2022	2021
	aantal fte's	aantal fte's
Gemiddeld boekjaar	<u>323</u>	<u>313</u>

fte: voltijdsequivalenten

Het gemiddeld personeelsbestand (op basis van fte's) is als volgt samengesteld:

	2022	2021
Direct	293	282
Indirect	30	31
	<u>323</u>	<u>313</u>

3.5.6 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022

17. Afschrijvingen

	2022	2021
	€	€
Bedrijfsgebouwen en terreinen	807.170	807.536
Machines en installaties	2.257.025	2.032.232
Andere vaste bedrijfsmiddelen	<u>2.463.338</u>	<u>2.508.691</u>
	5.527.532	5.348.459
Boekwinst bij verkoop materiële vaste activa	<u>233.139</u>	<u>73.543</u>
Totaal	<u><u>5.294.393</u></u>	<u><u>5.274.916</u></u>

18. Overige bedrijfskosten

	2022	2021
	€	€
Overige personeelskosten	6.580.960	6.363.009
Huisvestingskosten	2.926.104	2.736.259
Autokosten	5.203.147	4.950.994
Materialen	2.283.174	1.964.900
Algemene kosten	<u>3.327.687</u>	<u>2.950.940</u>
Totaal	<u><u>20.321.072</u></u>	<u><u>18.966.102</u></u>

19. Rentelasten

	2022	2021
	€	€
Rente kredietinstellingen	379.821	415.714
Totaal	<u><u>379.821</u></u>	<u><u>415.714</u></u>

20. Belastingen over het resultaat

	2022		2021	
	€		€	
Resultaat voor belasting	662.341		1.497.131	
Af: objectieve vrijstelling voor samenwerkingsverbanden	-124.669		-1.204.471	
Bij: gemengde kosten	4.700		4.600	
Belastbaar bedrag	<u><u>542.372</u></u>		<u><u>297.260</u></u>	
Belasting o.b.v. lokaal tarief	91.118	13,8%	48.665	3,3%
Belasting oude jaren	<u>-30.354</u>		<u>-20.877</u>	
Effectieve belasting	<u><u>60.764</u></u>	<u><u>9,2%</u></u>	<u><u>27.788</u></u>	<u><u>1,9%</u></u>

De effectieve belastingdruk is meer. Dit wordt met name veroorzaakt doordat het resultaat voor belasting minder is, in combinatie met daardoor minder objectieve vrijstelling voor samenwerkingsverbanden.

3.5.6 Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2022

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

In de jaarrekening betreft dit de langlopende en kortlopende vorderingen en schulden aan aandeelhouders en hiermee samenhangende rentebaten en -lasten.

De bezoldiging van de commissarissen is opgenomen onder hoofdstuk 3.9.

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van de controlerend accountant zijn ten laste gebracht van de onderneming, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW.

	2022	2021
	€	€
Controle van de jaarrekening	<u>40.425</u>	<u>34.975</u>
Totaal	<u><u>40.425</u></u>	<u><u>34.975</u></u>

De vermelde honoraria voor werkzaamheden van de accountant hebben betrekking op de totale honoraria voor de controle van de jaarrekening, ongeacht of de werkzaamheden al gedurende het boekjaar zijn verricht.

3.6 ENKELVOUDIGE BALANS PER 31 DECEMBER 2021

(voor resultaatbestemming)

ACTIVA	toelichting	31 december 2022		31 december 2021	
		€	€	€	€
VASTE ACTIVA					
Materiële vaste activa		36.298.165		36.642.613	
Financiële vaste activa	21.	571.415		613.787	
		<u> </u>	36.869.580	<u> </u>	37.256.400
VLOTTENDE ACTIVA					
Voorraden			381.181		330.294
Vorderingen					
Handelsdebiteuren	22.	1.412.056		1.093.017	
Vorderingen op aandeelhouders		9.882.660		7.651.642	
Belastingen en premies sociale					
verzekeringen		46.009		150.979	
Groepsmaatschappijen	23.	247.132		-	
Overige vorderingen en overlopende					
activa	24.	<u>2.671.598</u>		<u>1.121.588</u>	
			14.259.455		10.017.226
Liquide middelen	25.		4.808.605		6.092.944
			<u> </u>		<u> </u>
Totaal Activa			<u>56.318.821</u>		<u>53.696.864</u>

Circulus B.V.; Apeldoorn

<u>PASSIVA</u>	toelichting	<u>31 december 2022</u>		<u>31 december 2021</u>	
		€	€	€	€
EIGEN VERMOGEN	26.				
Geplaatst kapitaal		10.619		10.520	
Agioreserve		936.205		936.205	
Overige reserves		14.631.756		13.726.200	
Resultaat boekjaar		<u>601.577</u>		<u>1.469.343</u>	
			16.180.157		16.142.268
VOORZIENINGEN			3.092.003		2.922.053
LANGLOPENDE SCHULDEN			12.080.000		12.910.000
KORTLOPENDE SCHULDEN					
Schulden aan kredietinstellingen		830.000		830.000	
Leveranciers		9.280.553		5.682.303	
Groepsmaatschappijen	27.	-		208.896	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	28.	1.652.489		1.867.841	
Overige schulden en overlopende passiva	29.	<u>13.203.619</u>		<u>13.133.503</u>	
			24.966.661		21.722.543
Totaal Passiva			<u><u>56.318.821</u></u>		<u><u>53.696.864</u></u>

3.7 ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2022

	toelichting	<u>2022</u>	<u>2021</u>
		€	€
Opbrengsten van dochtermaatschappijen na belastingen	30.	521.415	563.787
Vennootschappelijk resultaat na belastingen		<u>80.162</u>	<u>905.556</u>
Resultaat na belastingen		<u><u>601.577</u></u>	<u><u>1.469.343</u></u>

3.8 TOELICHTING OP DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de jaarverslaggeving.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de waarderingsgrondslagen in de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-Ten aanzien van de enkelvoudige winst- en verliesrekening van de onderneming is gebruikgemaakt van de vrijstelling ingevolge artikel 2:402 BW.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige winst- en verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In de enkelvoudige balans worden deelnemingen in groepsmaatschappijen gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Zie voor een uitwerking hiervan de grondslagen voor financiële vaste activa in de geconsolideerde jaarrekening.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd. De resultaten van deelnemingen die gedurende het boekjaar zijn verworven of afgestoten worden vanaf het verwervingsmoment respectievelijk tot het moment van afstoting verwerkt in het resultaat van de groep.

3.8.1 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2022

21. Financiële vaste activa

	Deelnemingen in groeps- maatschappijen
	€
Beginsaldo boekjaar	613.787
Cumulatieve bijzondere waardeverminderingen (-)	-
Boekwaarde 1 januari 2022	613.787
Mutaties 2022:	
Bij: aandeel in het resultaat	521.415
Af: dividenduitkering	-563.787
Mutaties totaal	-42.372
Boekwaarde 31 december 2022	571.415

Overzicht deelnemingen

	Stand 1 januari 2022	Dividend uitkering	Resultaat na belasting 2022	Overige Mutaties	Stand 31 december 2022
CiRec B.V.	613.787	-563.787	521.415	-	571.415
Totaal	613.787	-563.787	521.415	-	571.415

De deelneming CiRec B.V. betreft een 100% deelneming welke statutair is gevestigd te Apeldoorn.

VLOTTENDE ACTIVA

22. Handelsdebiteuren

	2022	2021
	€	€
Handelsdebiteuren	1.414.649	1.095.740
Af: voorziening voor het risico van oninbaarheid	2.593	2.723
Totaal	1.412.056	1.093.017
	2022	2021
	€	€

Het verloop van de voorziening voor het risico van oninbaarheid is als volgt:

Stand 1 januari	2.723	43.994
Ten laste van de voorziening gebracht (-)	-	-
Vrijval/dotatie	-130	-41.271
Stand 31 december	2.593	2.723

23. Groepsmaatschappijen

	2022	2021
	€	€
Rekening-courant CiRec B.V.	247.132	-
Totaal	247.132	-

De vorderingen aan groepsmaatschappijen hebben een looptijd korter dan 1 jaar. Over de vorderingen aan groepsmaatschappijen wordt geen rente in rekening gebracht

3.8.1 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2022

24. Overige vorderingen en overlopende activa

	2022	2021
	€	€
Nog te factureren overige omzet	505.255	721.441
Vooruitbetaalde kosten	1.358.693	170.820
Totaal	2.671.598	1.121.588

De overige vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

25. Liquide middelen

	2022	2021
	€	€
Kasmiddelen	2.757	3.238
Rekening courant banken	4.805.848	6.089.706
Totaal	4.808.605	6.092.944

Het gehele saldo aan liquide middelen staat ter vrije beschikking van de vennootschap met uitzondering van een bedrag aan verleende bankgaranties ter grootte van € 356.846.

26. Eigen vermogen

	Geplaatst kapitaal	Agio reserve	Overige reserves	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand per 1 januari 2022	10.520	936.205	13.726.200	1.469.343	16.142.268
	10.520	936.205	13.726.200	1.469.343	16.142.268
Mutaties in 2022:					
Ingehouden resultaat vorig jaar	-	-	341.770	-341.770	-
Ingekochte aandelen	99	-	-	-	99
Resultaat boekjaar	-	-	-	601.577	601.577
Uitgekeerde dividenden (-)	-	-	-	-563.787	-563.787
	99	-	341.770	-303.980	37.889
Stand per 31 december 2022	10.619	936.205	14.067.970	1.165.363	16.180.157

Geplaatst kapitaal

Het geplaatst kapitaal van de onderneming bedraagt € 10.619; verdeeld in 10.619 stuks ad € 1,-. Circulus heeft voor € 99 aan aandelen ingekocht.

	2022
	€
Aandelen A	3.586
Aandelen B	2.297
Aandelen C	750
Aandelen D	1.115
Aandelen E	257
Aandelen F	773
Aandelen G	461
Aandelen H	749
Aandelen I	532
Totaal	10.520

3.8.1 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2022

Agioreserve

Het agio omvat de opbrengsten uit de uitgifte van aandelen voor zover deze hoger zijn dan het nominale bedrag van de aandelen (opbrengsten boven pari).

	<u>2022</u>
	€
Aandelen A	26.335
Aandelen B	16.143
Aandelen C	5.256
Aandelen D	88.273
Aandelen E	21.962
Aandelen F	65.859
Aandelen G	37.203
Aandelen H	58.694
Aandelen I	<u>616.480</u>
Totaal	<u><u>936.205</u></u>

Overige reserves

	Stand per 1 januari 2022	Resultaat vorig boekjaar	Uitgekeerd dividend 2021	Stand per 31 december 2022
	€	€	€	€
Aandelen A	4.738.887	321.152	366.462	4.693.577
Aandelen B	2.810.657	202.381	197.325	2.815.713
Aandelen C	791.190	64.372	-	855.562
Aandelen D	1.819.854	102.704	-	1.922.558
Aandelen E	203.318	23.802	-	227.120
Aandelen F	1.098.246	76.164	-	1.174.410
Aandelen G	759.733	42.258	-	801.991
Aandelen H	1.213.084	68.720	-	1.281.804
Aandelen I	36.769	43.597	-	80.366
Overige reserves	<u>254.462</u>	<u>-39.593</u>	<u>-</u>	<u>214.869</u>
Totaal	<u><u>13.726.200</u></u>	<u><u>905.557</u></u>	<u><u>563.787</u></u>	<u><u>14.067.970</u></u>

Onverdeeld resultaat

Het voorstel van de directie is het resultaat als volgt te bestemmen:

	<u>€</u>
Uit te keren aan aandeelhouder A	338.920
Uit te keren aan aandeelhouder B	182.495
Toe te voegen aan de overige reserves	<u>80.162</u>
Totaal	<u><u>601.577</u></u>

Dit voorstel is nog niet in de balans verwerkt.

3.8.1 Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2022

KORTLOPENDE SCHULDEN

	2022	2021
	€	€
27. Groepsmaatschappijen		
Rekening-courant CiRec B.V.	-	208.896
Totaal	-	208.896

De schulden aan groepsmaatschappijen hebben een looptijd korter dan 1 jaar. Over de schulden aan groepsmaatschappijen wordt geen rente in rekening gebracht

28. Belastingen en premies sociale verzekeringen

	2022	2021
	€	€
Loonheffing	1.025.464	970.343
Omzetbelasting	373.440	636.259
Pensioenen	253.585	261.239
Totaal	1.652.489	1.867.841

29. Overige schulden en overlopende passiva

	2022	2021
	€	€
Vakantiegeldreservering	2.705	7.333
Vakantiedagenreservering	1.310.011	1.510.681
Vooruitgefactureerde omzet	8.529.529	7.847.026
Vooruitontvangen bedragen	37.244	207.478
Overige te betalen kosten	3.324.130	3.560.985
Totaal	13.203.619	13.133.503

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Belastingenschulden

De onderneming vormt tezamen met haar dochterondernemingen een fiscale eenheid voor de heffing van de omzet- en vennootschapsbelasting; elk der vennootschappen is volgens de standaardvoorwaarden aansprakelijk voor de te betalen belasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen.

3.8.2 Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2022

30. Opbrengsten van dochtermaatschappijen na belastingen

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
	€	€
CiRec B.V.	<u>521.415</u>	<u>563.787</u>
Totaal	<u><u>521.415</u></u>	<u><u>563.787</u></u>

3.9 OVERIGE TOELICHTINGEN EN ONDERTEKENING JAARREKENING

Bezoldiging van de bestuurder

De vennootschap kan gebruik maken van de in artikel 383 lid 1 BW 2 Titel 9 opgenomen vrijstelling. Omwille van de transparantie wordt vermeld dat het jaarsalaris inclusief vakantiegeld, eindejaarsuitkering en variabele beloning € 193.000 bedraagt. (2021: € 186.000)

Er zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt aan de bestuurder.

Bezoldiging van commissarissen

Aan bezoldiging van commissarissen is in het boekjaar een bedrag van € 59.931 ten laste van de onderneming gekomen 2021: (€ 61.232).

Ondertekening van de jaarrekening

Apeldoorn, 24 april 2023

Directie

Raad van Commissarissen

drs. E.M. Bosch

Ir. F.A. Spoelstra

M.R. Daniel

drs. P.A.M. Hoog

M. Kool

drs. H.L.M. Willemsen

4. OVERIGE GEGEVENS

4. OVERIGE GEGEVENS

4.1 STATUTAIRE BEPALINGEN OMTRENT DE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

De statutaire bepaling omtrent de bestemming van het resultaat volgens artikel 36 luidt als volgt:

1. De algemene vergadering is bevoegd tot bestemming van de winst die door de vaststelling van de jaarrekening is bepaald en tot vaststelling van uitkeringen.
2. De vennootschap kan aan de aandeelhouders en eventuele andere gerechtigden tot uitkeringen slechts uitkeringen doen voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die krachtens de wet of de statuten moeten worden aangehouden.
Voor de vaststelling van het eigen vermogen en de reserves en het genoemde solvabiliteitspercentage in artikel 35 lid 13 is de jaarrekening van het betreffende jaar bepalend.
3. Een besluit dat strekt tot uitkering heeft geen gevolgen zolang de directie geen goedkeuring heeft verleend. De directie weigert slechts de goedkeuring indien zij weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortbestaan met het betalen van haar opeisbare schulden.
4. Indien de vennootschap na een uitkering niet kan voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden, zijn de directeuren die dat ten tijde van de uitkering wisten of redelijkerwijs behoorden te voorzien jegens de vennootschap hoofdelijk verbonden voor het tekort dat door de uitkering is ontstaan, met de wettelijke rente vanaf de dag van de uitkering.
5. Niet verbonden is de directeur die bewijst dat het niet aan hem te wijten is dat de vennootschap de uitkering heeft gedaan en dat hij niet nalatig is geweest in het treffen van maatregelen om de gevolgen daarvan af te wenden.
6. Degene die de uitkering ontving terwijl hij wist of redelijkerwijs behoorde te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zou kunnen voortbestaan met het betalen van haar opeisbare schulden, is gehouden tot vergoeding van het tekort dat door de uitkering is ontstaan, ieder voor ten hoogste het bedrag of de waarde van de door hem ontvangen uitkering, met de wettelijke rente vanaf de dag van de uitkering.
7. Indien de directeuren de vordering uit hoofde van lid 4 hebben voldaan, geschiedt de in lid 6 bedoelde vergoeding aan de directeuren, naar evenredigheid van het gedeelte dat door ieder van de directeuren is voldaan.
8. Ten aanzien van een schuld uit hoofde van lid 4 of lid 6 is de schuldenaar niet bevoegd tot verrekening.
9. Bij de berekening van het bedrag, dat op ieder aandeel zal worden uitgekeerd, komt slechts het nominale bedrag in aanmerking.
10. De vennootschap ontleent aan aandelen die zij in haar kapitaal houdt geen recht op enige uitkering. Zodanig recht kan evenmin worden ontleend aan aandelen waarvoor certificaten zijn toegekend welke de vennootschap houdt tenzij op de certificaten een recht van vruchtgebruik of een pandrecht rust. Bij de berekening van iedere uitkering tellen de aandelen die de vennootschap in haar kapitaal houdt niet mee tenzij deze aandelen of de certificaten daarvan belast zijn met een vruchtgebruik of pandrecht ten behoeve van een ander dan de vennootschap.
11. Leden 4 en 6 zijn niet van toepassing op uitkeringen in de vorm van aandelen in het kapitaal van de vennootschap of bijschrijvingen op niet volgestorte aandelen.

De statutaire bepaling omtrent dividend volgens artikel 37 luidt als volgt:

1. Dividenden worden veertien dagen na vaststelling ter beschikking gesteld, tenzij de algemene vergadering op voorstel van de directie anders besluit.
2. Dividenden welke vijf jaren na ter beschikkingstelling niet zijn opgeëist, vervallen aan de vennootschap.

4.2 CONTROLEVERKLARING

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de aandeelhouders van Circulus B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Circulus B.V. te Apeldoorn gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Circulus B.V. per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2022;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Circulus B.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij Assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Het risico dat de directie maatregelen van interne beheersing doorbreekt om de voorzieningen onjuist te verantwoorden

De directie bevindt zich in een positie om fraude te kunnen plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. De directie is in staat om de voorzieningen onnauwkeurig te verantwoorden, doordat zij betrokken is bij het schattingsproces van deze post. Wij besteden bij de controle aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door de directie bij:

- journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;
- schattingen en schattingsprocessen;
- significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening.

Wij hebben in dat kader met name aandacht gehad voor een mogelijke onjuistheid in de nauwkeurigheid en het bestaan van voorzieningen.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen, uitgaande van een risico op doorbreking van dat proces. We hebben het proces rondom de totstandkoming van financiële verslaggeving beoordeeld en daarbij met name de opzet en implementatie geëvalueerd van de interne beheersingsmaatregelen bij de verantwoording van voorzieningen.

Wij hebben aandacht besteed aan significante transacties buiten de normale bedrijfsuitoefening. Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van de directie, waaronder de schattingen met betrekking tot het verantwoorden van de voorzieningen.

Wij hebben aandacht besteed aan mogelijke tendenties in de prognoses en inschattingen van de directie ten aanzien van toekomstige verwachtingen vanuit de aandeelhouders, maar ook met betrekking tot de ontwikkelingen in voorzieningen tot aan afgifte controleverklaring.

Wij hebben de toelichting in de jaarrekening en de risicoparagraaf in het bestuursverslag geëvalueerd en verwijzen naar de financiële paragraaf in het bestuursverslag waarin de marktverwachtingen worden toegelicht door de directie.

Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door de directie.

Het risico op ongeautoriseerde uitgaande betalingen inclusief betalingen aan personeel

Door functievermenging tussen financiële verantwoording, uitgaande betalingen, wijzigen crediteurenstamgegevens en verwerken salarissen, is er een verhoogd frauderisico voor ongeautoriseerde uitgaande betalingen inclusief betalingen aan personeel. Wij hebben daarom significante aandacht besteed aan dit risico.

Wij hebben een download ontvangen van de banktransacties en ingelezen betaalbatches. Middels dit bestand zijn verschillende analyses verricht. We hebben o.a. gecontroleerd of er betalingen zijn verricht aan de desbetreffende medewerker. Daarnaast hebben we gecontroleerd of er meerdere ontvangers zijn gekoppeld aan één bankrekeningnummer en meerdere bankrekeningnummers aan één ontvanger. Door het verrichten van

detailcontroles hebben wij de nauwkeurigheid van de relatie tussen het IBAN-nummer en de begunstigde vastgesteld.

Wij hebben onder andere aan de hand van de logging van het administratief pakket geïdentificeerd voor welke crediteuren één of meerdere stamgegevens zijn gewijzigd. Van de crediteuren waarvan de stamgegevens in het boekjaar zijn gewijzigd, hebben wij de wijzigingen gecontroleerd aan de hand van onderliggende documentatie, zoals inkoopfacturen (waarop veel 'vaste' gegevens zoals adres en bankrekeningnummer zijn vermeld).

Wij hebben aan de hand van een personeelsanalyse detailwerkzaamheden verricht op onder andere afwijkende loonmutaties per maand ten opzichte van andere maanden in het jaar en op vergoedingen aan personeel buiten de reguliere salarisbetalingen, door deze mutaties en vergoedingen aan te sluiten met autorisaties van leidinggevenden en overige onderliggende documentatie. Middels deze detailwerkzaamheden is de juistheid van de betalingen aan personeelsleden vastgesteld.

Wij hebben een cijferanalyse uitgevoerd op de personeelskosten en overige bedrijfskosten, waarbij relevante afwijkingen ten opzichte van onze verwachting nader (in detail) zijn uitgezocht. Daarnaast hebben we een deelwaarneming verricht op de bedrijfskosten en hebben we vastgesteld dat de prestaties zijn geleverd.

Uit onze werkzaamheden zijn geen indicaties voor frauduleuze betalingen naar voren gekomen.

Controleaanpak continuïteit

De directie heeft de jaarrekening opgemaakt uitgaande van de continuïteit van het geheel van de werkzaamheden voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening. Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van de directie te evalueren omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsbeoordeling van de directie alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben door het analyseren van de begroting voor het komende jaar en de uitgangspunten te toetsen en de directie bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten. Wij hebben hierbij onder andere aandacht besteed aan de stijgende inkooprijzen, beschikbaarheid van personeel, (tijdige) beschikbaarheid van materieel, maar ook de verwachte ontwikkelingen in de afspraken met haar afnemers;
- nagaan of de directie gebeurtenissen of omstandigheden heeft geïdentificeerd die gereede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's);
- evalueren van de begrote operationele resultaten en daaraan gerelateerde kasstromen voor de periode van twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening, rekening houdend met ontwikkelingen in de branche zoals de stijgende inkooprijzen, ontwikkelingen in de sector (duurzaamheid, elektrisch rijden, (tijdige) beschikbaarheid materieel, e.d.) en onze kennis uit de controle;
- analyseren of de huidige en de benodigde financiering voor het kunnen continueren van het geheel van de bedrijfsactiviteiten is gewaarborgd, inclusief het voldoen aan relevante convenanten;
- inwinnen van inlichtingen bij de directie over zijn kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door de directie verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van de directie over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, die bestaat uit:

- het bestuursverslag
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de directie voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de met governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 24 april 2023
De Jong & Laan Controle B.V.

Origineel getekend door: drs. D. Bangma RA